

DALSLANDS SPARBANK

562500-5243

REDOVISNING FÖR VERKSAMHETSÅRET 2019

Redovisning för verksamhetsåret 2019

Styrelsen för Dalslands Sparbank får härmed avge årsredovisning för Sparbankens verksamhet 2019, bankens 149:e verksamhetsår

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Dalslands Sparbanks verksamhetsområde omfattar Melleruds kommun, Färgelanda kommun, Dals-Eds kommun samt Bengtsfors kommun. Bankens inriktning är främst in- och utlåning till privatpersoner, mindre och medelstora företag, lantbruk, kommuner och kommunala bolag.

Sparbankens utveckling

Balansomslutning

Sparbankens balansomslutning vid 2019 års slut uppgick till 6 152 855 tkr (5 945 726), vilket är en ökning från årsbokslutet för år 2018 med 3 %.

Inlåning

Inlåning från allmänheten uppgick vid 2019 års utgång till 5 607 748 tkr (5 381 746 tkr), vilket innebär en ökning med 4 % under året.

Utlåning

Sparbankens totala utlåning till allmänheten uppgick vid 2019 års utgång till 3 703 810 tkr (3 356 389 tkr), och ökade således under året med 10 %.

Ovanstående utlåning avser bruttoulåning före reserveringar för kreditförluster med 14 089 tkr (25 309 tkr).

Sparbankens utlåningsstock i Swedbank Hypotek AB uppgår till 2 602 285 tkr (2 656 455 tkr), vilket innebär en minskning med 2 % under år 2019.

Kreditförluster

Kreditförlusterna för år 2019 uppgick till 2 869 tkr (4 796 tkr) vilket utgör 0,08 % (0,15 %) av bankens ingående balans för utlåning till allmänheten.

Sparbankens resultat

Sparbanken visar ett positivt resultat för år 2019 om 42 120 tkr (26 766 tkr). Resultatet är starkare än bankens beräkningar inför året 2019. Den övervägande anledningen är att räntenettot utvecklats starkare än väntat, bl.a. till följd av höjning av reporäntan och en ökning av Stibor. Provisionsintäkterna har blivit marginellt högre än antagandena inför året till följd av ökade värdepappersintäkter. Kostnaderna har överensstämmt med förväntningarna inför året. Resultatet i övrigt följer i stora drag den prognos som bankens styrelse tog fram inför verksamhetsåret 2019.

Kreditförlusterna för år 2019 är inom det intervall som styrelsen anser vara ett normalläge. Banken fortsätter sitt arbete med att minska förlustrisken i bankens samlade tillgångar.

Sparbankens organisation

Sparbanker har inga ägare, istället har sparbanker ett antal huvudmän. Dessa tillsätts till hälften genom kommunerna inom bankens verksamhetsområde, och till hälften av den aktuella huvudmannakåren. Huvudmännen är den enhet som formellt har ägarens roll. Bland de viktigare uppgifterna ingår att tillsätta bankens styrelse och att disponera vinsten. Huvudmännen utövar även tillsyn över bankens verksamhet genom att tillsätta revisor i sparbanken och genom att bevilja styrelsen ansvarsfrihet på årsstämman, såvida inga hinder föreligger.

Huvudmännens rättigheter och skyldigheter är till stor del reglerade genom Sparbankslagen (1987:619). Här stadgas t.ex. att huvudmännen ska agera i insättarnas intresse, samt vem som får erhålla uppdrag som huvudman. Lagen medger en viss möjlighet till anpassning efter önskemål i individuell sparbank genom att reglementet tillmäts stor vikt. Enligt sparbankslagen utgör reglementet en ovillkorlig förutsättning för oktroy som initialt stadfästes av regeringen, eller efter dennas bemyndigande, av Finansinspektionen. Senare ändringar i reglementet underkastas samma procedur.

Av Sparbankslagen (1987:619) framgår också målet med sparbankernas verksamhet. I 1 kap 1 § står "...En sparbank har till ändamål att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med de bestämmelser som meddelas i denna lag och bankrörelselagen. En sparbanks rörelse ska avse främst ett visst verksamhetsområde."

Information om risker och osäkerhet

Sparbanken är i sin verksamhet utsatt för flera olika risker och osäkerhetsfaktorer. De viktigaste bland dessa är kopplade till sparbankens verksamhetsområde. Till följd av att banken verkar inom ett avgränsat område, är bankens ställning starkt påverkad av utvecklingen för området och för de branscher som är särskilt framträdande här. Bankens styrelse följer och beaktar sådana faktorer särskilt, bl.a. i samband med den riskhantering som företas kontinuerligt (se vidare not 3).

Hållbarhetsredovisning

Dalslands Sparbank arbetar med hållbar utveckling på flera olika plan. Den största påverkan banken kan göra för en mer hållbar utveckling är i dialog med bankens kunder. Av den anledningen har banken sedan flera år en hållbarhetsanalys som ett obligatoriskt moment i samtliga underlag för kreditbeslut avseende företagskrediter. Hållbarhetsanalysen används både som diskussionsunderlag vid kunddiskussioner och som en del av bankens beslut om att bevilja kredit.

Inom betalaområdet drivs omställningen till ett mer hållbart samhälle till stor del av teknikutvecklingen. Digitala betalningar ger mindre påverkan än sedlar och mynt med tillhörande transporter. Dalslands Sparbank har, i samarbete med andra banker, lanserat ett flertal tjänster som minskar påverkan på omvärlden.

I det interna arbetet arbetar banken också för ett mer hållbart samhälle. Genom allt ifrån sopsortering till inköp av material så försöker banken minimera påverkan på miljö. Även den interna hållbarheten i form av arbetsmiljö är ett område som banken arbetar med, nu senast genom lansering av ett nytt system för interna personalmätningar med hjälp av elektroniskt gränssnitt som möjliggör riktade anonyma undersökningar. Det nya systemet kommer att stödja bankens arbete för att kontinuerligt förbättra arbetsmiljö och arbetsvillkor.

Banken har också inlett ett arbete med att identifiera hur banken kan bidra till FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030. Primärt har banken fokuserat på en översyn av sponsringsaktiviteter och på förbrukningsartiklar i banken, men även på att i samband med kundaktiviteter ha med de globala hållbarhetsmålen och de hållbara alternativ som banken kan erbjuda på den finansiella marknaden, t.ex. fonden Robur Global Impact i samband med träffar för kunder med sparande.

Användning av finansiella instrument

Dalslands Sparbank använder finansiella instrument i huvudsak för att placera bankens överlikviditet. Banken investerar huvudsakligen i räntebärande värdepapper och då huvudsakligen i instrument med mycket god kreditvärdighet. Banken har även emitterat finansiella instrument i form av förlagslån för att öka bankens kapitalbas. Detta gjordes i samband med att banken förvärvade tre kontor av Swedbank år 2009.

Information om icke-finansiella resultatindikatorer

Sparbanken strävar efter att i alla avseenden uppfattas som en pålitlig och etiskt framsynt aktör, som bidrar till att upprätthålla och förstärka allmänhetens och andra intressenters förtroende för den finansiella sektorn i allmänhet och för Dalslands Sparbank i synnerhet. Detta innebär att bankens styrelse i de policys som utfärdats för verksamheten givit tydliga regler med avseende på bl.a. diskriminering, arbetsmiljö, jämställdhet och agerande mot kunder och andra intressenter. Sparbankens styrelse utvärderar kontinuerligt banken, bl.a. genom den interna rutinen för klagomål och genom periodiska anonyma utvärderingar av sparbanken som arbetsgivare bland personal.

För att säkerställa att banken upprätthåller och förstärker sitt goda anseende så görs kontinuerliga kompetenshöjande åtgärder bland personal och styrelse. Banken samarbetar främst med Swedsec, till vilket banken är anslutet och med Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet där banken tillsammans med andra sparbanker är partners. Vidare beaktar banken regelbundet miljö- och hållbarhetsfrågor, t.ex. genom att frågan alltid beaktas i samband med kreditgivning till företag.

Förväntad framtida utveckling

Affärsvolymen i Sparbanken har ökat under 2019, vilket visar på kundernas starka förtroende för Sparbanken som finansiell aktör. Volymerna bedöms fortsätta öka under 2020 till följd av det starka varumärke och den kompetenta personal som Sparbanken har.

Marginalerna mellan in- och utlåning föll knappt under året 2019. Sparbanken bedömer att marginalerna kommer att vara relativt stabila från den nivå där marginalen befinner sig vid ingången av 2020. Sammantaget beräknas volymökningen i kombination med en bibehållen marginal innebära att intäkterna från kund år 2020 kommer att vara något högre än intäkterna från kund år 2019. Avkastningen på bankens överlikviditet bedöms förbättras, förändringen av reporäntan i början av 2020 gynnar Dalslands Sparbank. Bankens styrelse bedömer att provisionsintäkterna kommer att bestå under 2020, delvis till följd av ökade volymer. Börsoran under första kvartalet 2020 visar dock på nedåtrisker för såväl bankens fond- och aktiesparare som bankens provisionsintäkter.

Kostnaderna i banken beräknas öka med c:a 6 mkr under 2020 dels till följd av att banken firar 150-årsjubileum och i samband med detta ådrar sig engångskostnader, och dels till följd av att banken räknar med högre konsult- och personalkostnader till följd av fortsatt ökade resurser för att efterleva de många regelverk som löpande implementeras.

De indikationer på kvaliteten i bankens kreditportfölj som styrelsen har tyder inte på några större kreditförluster under 2020, främst eftersom Sparbanken har betryggande säkerheter för den övervägande delen av utlåningen. Det finns dock tecken på en mattning i konjunkturen som kan leda till försämringar i företagens kassaflöden. Det kan därför inte uteslutas att Sparbanken drabbas av ett mindre antal förluster under år 2020.

Sammanfattningsvis förväntar sig banken, mot bakgrund av ovanstående, ett positivt resultat för det kommande året men lägre än utfallet för år 2019.

Fem år i sammandrag	2019	2018	2017	2016	2015
Nyckeltal					
Volym					
Affärsvolym ultimo, mkr (Av sparbanken förvaltade och förmedlade kundvolymen)	16 091	14 857	15 127	14 012	13 156
förändring under året, %	8,3	-1,8	8,0	6,5	7,2
Medelaffärsvolym (MAV), mkr	15 601	14 901	14 779	13 556	12 769
förändring under året, %	4,7	0,8	9,0	6,2	7,1
Kapital					
Summa riskvägt exponeringsbelopp, mkr	3 022	2 645	2 634	2 714	2 755
Kärnprimärkapitalrelation					
Kärnprimärkapital i % av riskexponeringsbelopp	17,27	18,77	18,28	16,76	15,07
Total kapitalrelation					
Total kapitalbas i % av riskexponeringsbelopp	17,27	18,77	18,62	17,43	16,05
Soliditet					
Justerar eget kapital i % av balansomslutning	8,53	8,38	8,57	8,90	8,52
Resultat					
Placeringsmarginal					
Räntenetto i % av MO	1,2	1,1	1,3	1,4	1,6
Rörelseintäkter/affärsvolym					
Räntenetto + rörelseintäkter i % av genomsnittlig affärsvolym	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9
Rörelseresultat/affärsvolym					
Rörelseresultat i % av genomsnittlig affärsvolym	0,3	0,2	0,2	0,4	0,3
Avkastning på totala tillgångar					
Årets nettoresultat i % av genomsnittlig balansomslutning	0,7	0,5	0,5	0,8	0,6
Räntabilitet på eget kapital					
Rörelseresultat efter schablonerskatt i % av genomsnittligt eget kapital	8,2	5,8	5,9	8,8	7,3
K/I-tal före kreditförluster					
Summa kostnader exkl kreditförluster och värdeförändringar på övertagen egendom i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,58	0,65	0,60	0,57	0,61
K/I-tal efter kreditförluster					
Summa kostnader inkl kreditförluster och värdeförändringar på övertagen egendom i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,60	0,69	0,71	0,60	0,67
Kreditförsämrade fordringar och kreditförluster					
Andel förlustreserv av kreditförsämrade exponeringar					
Förlustreserv i % av kreditförsämrade exponeringar	30	56			
Nedskrivning för sannolika förluster i % av osäkra fordringar netto			24	37	52
Andel kreditförsämrade fordringar					
Kreditförsämrade fordringar netto i % av total utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker)	0,4	0,4			
Osäkra fordringar netto i % av total utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker)			1,1	0,2	0,3
Kreditförlustnivå					
Kreditförluster i % av ingående balans för utlåning till allmänheten, kreditinstitut (exkl banker) kreditgarantier	0,09	0,15	0,43	0,11	0,24
Övriga uppgifter					
Medelantal anställda	45	47	48	49	49
Antal kontor	4	4	6	6	6

Resultat- och balansräkning**Resultaträkning**

Räntenetto	75 275	62 544	69 157	71 645	74 744
Provisioner, netto	51 116	51 985	51 955	45 839	39 830
Nettoreultat av finansiella transaktioner	3 387	1 570	1 568	4 858	660
Övriga intäkter (inkl utdelningar)	4 541	2 045	658	546	684
Summa intäkter	134 319	118 144	123 338	122 888	115 918
Allmänna administrationskostnader	-71 705	-70 846	-68 135	-64 346	-64 972
Övriga rörelsekostnader (inkl avskrivningar)	-6 658	-6 144	-5 896	-5 898	-6 239
Kreditförluster	-2 869	-4 795	-13 550	-3 295	-7 024
Summa kostnader	-81 232	-81 785	-87 581	-73 539	-78 235
Rörelseresultat	53 087	36 359	35 757	49 349	37 683
Skatter	-10 967	-9 593	-7 316	-11 693	-8 608
Årets resultat	42 120	26 766	28 441	37 656	29 075

Balansräkning

Kassa	4 346	4 332	4 057	6 779	5 918
Utlåning till kreditinstitut	360 004	387 686	394 349	377 575	681 716
Utlåning till allmänheten	3 689 721	3 331 080	3 273 611	3 174 065	3 068 711
Räntebärande värdepapper	970 562	701 444	1 111 845	1 264 148	1 073 467
Aktier och andelar	32 403	6 240	7 030	6 841	12 391
Materiella tillgångar	23 404	21 880	22 422	21 090	21 781
Övriga tillgångar	1 072 415	1 493 064	824 863	272 222	18 976
Summa tillgångar	6 152 855	5 945 726	5 638 177	5 122 720	4 882 960
Skulder till kreditinstitut	8	1 713	7	4	3
Inlåning från allmänheten	5 607 748	5 381 746	5 092 897	4 603 229	4 398 842
Övriga skulder	14 555	17 233	15 455	17 816	21 894
Efterställda skulder	0	45 000	45 000	45 000	45 000
Avsättningar för pensioner m m	5 605	2 014	1 377	889	973
Summa skulder och avsättningar	5 627 916	5 447 706	5 154 736	4 666 938	4 466 712
Eget kapital	524 939	498 020	483 441	455 782	416 248
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	6 152 855	5 945 726	5 638 177	5 122 720	4 882 960

Förslag till disposition beträffande bankens vinst

Årets resultat enligt balansräkningen utgör, tkr	42 120
Balanserat resultat, tkr	- 1 799
Summa	40 321

Styrelsen föreslår att detta belopp disponeras enligt följande:

Anslag till allmännyttiga ändamål	2 000
Överföring till reservfond	38 321

Gällande regelverk för kapitaltäckning och stora exponeringar innebär att sparbanken vid varje tidpunkt skall ha en kapitalbas som motsvarar minst summan av kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens interna kapitalutvärderingspolicy. Sparbankens kärnprimärkapitalrelation efter föreslagen vinstdisposition uppgår till 17,27% (18,77%). Kapitalbasen uppgår efter föreslagen vinstdisposition till 521 936 tkr (496 512 tkr) och slutligt minikapitalkrav 241 798 tkr (496 512 tkr). Specifikation av posterna framgår av not 37 Kapitaltäckning.

Sparbankens ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att Sparbanken kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt.

Styrelsens bedömning är att sparbankens egna kapital såsom det redovisas i årsredovisningen är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens omfattning och risk. Not 37 Eget kapital.

Vad beträffar sparbankens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande finansiella rapporter med tillhörande bokslutskommentarer.

Resultaträkning

1 januari - 31 december

TSEK	Not	2019	2018
Ränteintäkter		86 685	77 085
Räntekostnader		-11 410	-14 541
Räntenetto	4	75 275	62 544
Erhållna utdelningar	5	2 890	60
Provisionsintäkter	6	58 901	59 688
Provisionskostnader	7	-7 785	-7 703
Nettoresultat av finansiella transaktioner	8	3 387	1 570
Övriga rörelseintäkter	9	1 651	1 985
Summa rörelseintäkter		134 319	118 144
Allmänna administrationskostnader	10	-71 705	-70 846
Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar		-1 493	-1 453
Övriga rörelsekostnader	11	-5 165	-4 691
Summa kostnader före kreditförluster		-78 363	-76 990
Resultat före kreditförluster		55 956	41 154
Kreditförluster, netto	12	-2 869	-4 795
Rörelseresultat		53 087	36 359
Skatt	13	-10 967	-9 593
Årets resultat		42 120	26 766

Rapport över resultat och övrigt totalresultat

1 januari - 31 december

TSEK	Not	2019	2018
Årets resultat		42 120	26 766
Övrigt totalresultat			
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat			
Förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		-650	-3 633
Förändringar i förlustreserv på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		29	-61
Skatt hänförlig till poster som kan komma att omföras till periodens resultat		144	812
		-477	-2 882
Poster som inte kan omföras till årets resultat			
Förändringar i verkligt värde på egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		-12 100	-
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omföras till periodens resultat		-	-
		-12 100	-
Årets övrigt totalresultat		-12 577	-2 882
Årets totalresultat		29 543	23 884

Balansräkning

TSEK	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar			
Kassa		4 346	4 332
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	14	419 273	277 925
Utlåning till kreditinstitut	15	360 004	387 686
Utlåning till allmänheten	16	3 689 721	3 331 080
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	17	551 289	423 519
Aktier och andelar	18	32 403	6 240
Materiella anläggningstillgångar	19		
- Inventarier		2 638	2 424
- Byggnader och mark		20 766	19 456
Aktuell skattefordran		2 492	7 270
Övriga tillgångar	20	1 047 630	1 464 580
Uppskjuten skattefordran	13	551	359
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	21 742	20 855
Summa tillgångar		6 152 855	5 945 726
Skulder, avsättningar och eget kapital			
Skulder, avsättningar och eget kapital			
Skulder till kreditinstitut	22	8	1 713
Inlåning från allmänheten	23	5 607 748	5 381 746
Derivat	3	545	753
Övriga skulder	24	4 854	5 844
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	9 156	10 636
Avsättningar			
- Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	26	2 673	1 745
- Övriga Avsättningar	27	2 932	269
Efterställda skulder	28	-	45 000
Summa skulder och avsättningar		5 627 916	5 447 706
Eget kapital	29		
Reservfond		495 300	478 463
Fond för verkligt värde		-10 682	1 921
Balanserat resultat		-1 799	-9 130
Årets resultat		42 120	26 766
Summa eget kapital		524 939	498 020
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		6 152 855	5 945 726

Rapport över förändringar i eget kapital

<i>TSEK</i>	Reserv- fond	Verkligt värde reserv	Balans- erat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2018-01-01	450 823	4 178		28 441	483 442
Justering för retroaktiv tillämpning IFRS 9 (netto efter skatt)		636	-9 141		-8 505
Justerat eget kapital 2018-01-01	450 823	4 814	-9 141	28 441	474 937
Årets totalresultat					
Årets resultat				26 766	26 766
Årets övrigt totalresultat		-2 893	11		-2 882
Årets totalresultat	-	-2 893	11	26 766	23 884
Vinstdisposition	27 640			-27 640	-
Anslag till allmännyttiga ändamål				-800	-800
Utgående eget kapital 2018-12-31	478 463	1 921	-9 130	26 767	498 021

<i>TSEK</i>	Reserv- fond	Verkligt värde reserv	Balans- erat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2019-01-01	478 463	1 921	-9 130	26 767	498 021
Rättelse reservering finansiell garanti (netto efter skatt)			-1 825		-1 825
Justerat eget kapital 2019-01-01	478 463	1 921	-10 955	26 767	496 196
Årets totalresultat					
Årets resultat				42 120	42 120
Årets övrigt totalresultat		-12 603	26		-12 577
Årets totalresultat	-	-12 603	26	42 120	29 543
Vinstdisposition	16 837		9 130	-25 967	-
Anslag till allmännyttiga ändamål				-800	-800
Utgående eget kapital 2019-12-31	495 300	-10 682	-1 799	42 120	524 939

Reservfond

Syftet med reservfond har varit att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Fond för verkligt värde

Fond för verkligt värde inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar värderade via övrigt totalresultat fram till dess tillgången bokas bort från balansräkningen.

Kassaflödesanalys

1 januari - 31 december

TSEK	Not	2019	2018
	35		
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat (+)		53 087	36 359
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Förändring av upplupet anskaffningsvärde under perioden, netto (-)		-489	-2 508
Orealiserad del av nettoresultat av finansiella transaktioner (+)		29	224
Avskrivningar (+)		1 493	1 453
Kreditförluster (+/-)		-10 879	2 431
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet (+)		727	358
Betald inkomstskatt (-)		-5 739	-13 642
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		38 229	24 675
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning av utlåning till allmänheten (-)		-347 421	-71 564
Ökning/minskning av värdepapper (+/-)		-269 280	408 990
Ökning av inlåning från allmänheten (+)		226 002	288 849
Förändring av övriga tillgångar (+/-)		416 063	-660 140
Förändring av övriga skulder (+/-)		-2 678	1 778
Kassaflöde från den löpande verksamheten		60 915	-7 412
Investeringsverksamheten			
Avyttring/inlösen av finansiella tillgångar (+)		595	1 019
Investering i finansiella tillgångar (-)		-38 857	-
Avyttring av materiella tillgångar (+)		956	216
Förvärv av materiella tillgångar (-)		-3 772	-1 117
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-41 078	118
Finansieringsverksamheten			
Avsättning allmännyttiga ändamål (-)		-800	-800
Inlösen efterställda skulder (-)		-45 000	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-45 800	-800
Årets kassaflöde		-25 963	-8 094
Likvida medel vid årets början		390 305	398 399
Likvida medel vid årets slut		364 342	390 305
<hr/>			
TSEK		2019	2018
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel</i>			
Kassa		4 346	4 332
Utlåning till kreditinstitut		360 004	387 686
Skulder till kreditinstitut		-8	-1 713
Summa enligt balansräkningen		364 342	390 305

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Uppgifter om sparbanken

Årsredovisningen avges per 31 december 2019 och avser Dalslands Sparbank med säte i Mellerud. Adressen till huvudkontoret är Köpmantorget 1, Box 33, 464 21 Mellerud.

Not 2 Väsentliga redovisningsprinciper

(A) Överensstämmelse med normgivning och lag

Sparbankens årsredovisning är upprättad enligt lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) samt Rådet för finansiell rapporteringens rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Sparbankerna tillämpar därigenom s.k. lagbegränsad IFRS och med detta avses standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 26/03/20.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår.

(B) Värderingsgrunder vid upprättande av bankens finansiella rapporter

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde (se not 34) eller när säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella instrument klassificerade som finansiella tillgångar eller finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

(C) Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

(D) Ändrade redovisningsprinciper

Nedan beskrivs vilka ändrade redovisningsprinciper som företaget tillämpar från och med 1 januari 2019. Övriga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 1 januari 2019 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

IFRS 16 Leasingavtal

Sparbanken tillämpar undantaget i RFR 2 om att inte tillämpa IFRS 16. Detta innebär att Sparbanken inte gjort någon förändring i sina principer för att redovisa leasingavtal.

(ii) Frivilligt byte av redovisningsprincip

Under 2019 har nedanstående ändring gjorts avseende företagets tillämpade redovisningsprinciper som inte är föranledd av tillämpning av nya IFRS.

Redovisningen av provisionsintäkter från förmedlade lån har tidigare redovisats netto efter avräkning av kreditförluster. Från och med 1 januari 2019 redovisas nu istället provisionsintäkterna och kreditförlusterna brutto. Detta innebär att en separat redovisning av kreditförluster på förmedlade lån som Kreditförluster, netto istället för som tidigare nettoredovisades mot Provisionsintäkter.

Under året har en reservering avseende befarade kreditförluster per 2018-12-31 bokats upp som en justering av den ingående balansen med -2 322 tkr vilket efter beaktande av skatteeffekten om 497 tkr minskat eget kapital med 1 825 tkr.

(E) Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. kommande räkenskapsår och framåt planeras inte att tillämpas i förtid utöver vad som anges nedan gällande IBOR. Nedan beskrivs de förväntade effekterna på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS väntas få på bankens finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka bankens finansiella rapporter.

I september 2019 publicerade IASB ändringar i IAS 39, IFRS 9 och IFRS 7 föranledda av pågående reformer av nuvarande referensräntor (även benämnda IBOR). Ändringarna har antagits av för obligatorisk tillämpning i EU och förändringarna ska tillämpas från och med 1 januari 2020. Ändringarna berör främst kraven för säkringsredovisning och ger lättnader för att bibehålla säkringsförhållanden trots potentiella osäkerhetsfaktorer från IBOR-reformen. Vidare så innebär förslaget ytterligare upplysningskrav avseende säkringsförhållanden som påverkas av osäkerheten i de pågående reformerna av referensräntor.

- Betydande exponering för referensräntor och dess omfattning
- Hur företaget hanterar övergången till de nya alternativa referensräntorna
- Väsentliga antaganden eller bedömningar som företaget använder vid tillämpningen av ändringarna
- Nominellt belopp på säkringsrelationer som lättnaderna tillämpas på

Eftersom Sparbanken inte tillämpar kassaflödessäkring så bör det inte uppkomma några effekter i redovisningen förrän möjligen när reformerna är genomförda och har fått fullt genomslag i bankens derivatavtal och andra finansiella instrument som har hänvisningar till referensräntor.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

(F) Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

(G) Ränteintäkter och räntekostnader, samt utdelning

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla uppskattade framtida in- och utbetalningar under den förväntade räntebindningstiden blir lika med det redovisade värdet av fordran eller skulden. Ränteintäkter och räntekostnader inkluderar i förekommande fall periodiserade belopp av erhållna avgifter som medräknas i effektivräntan, transaktionskostnader och eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran/skulden och det belopp som regleras vid förfall. Se vidare (j), (i) Provisioner och avgifter som inräknas i den effektiva räntan.

Ränteintäkter och räntekostnader som presenteras i resultaträkningen består av:

- Räntor på finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden inklusive ränta på osäkra fordringar
- Räntor från finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat.
- Räntor från finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde över resultaträkningen.
- Betald och upplupen ränta på derivat som är säkringsinstrument och säkringsredovisning tillämpas. För räntederivat som säkrar finansiella tillgångar redovisas betald och upplupen ränta som ränteintäkt och för räntederivat som säkrar finansiella skulder redovisas dessa som en del av räntekostnaderna. Orealiserade värdeförändringar på derivat redovisas i posten Nettoresultat av finansiella transaktioner (se nedan).

Ränteintäkter redovisas på basis av tillgångarnas nettoredovisade värde i steg 3 och på bruttoredovisat värde (dvs. exklusive förlustreserv) för tillgångar i stegen 1-2 (för beskrivning av steg 1-3, se avsnitt nedan om nedskrivningar).

Utdelning från aktier och andelar redovisas i posten "Erhållna utdelningar" när rätten att erhålla betalning fastställs. Här ingår även utdelning från intresseföretag. I denna post redovisas även koncernbidrag som är att jämställa med utdelning.

(H) Provisions- och avgiftsintäkter

Provisions- och avgiftsintäkterna redovisas vid den tidpunkt när prestationsåtagandet är uppfyllt, vilket är när kontrollen av varan eller tjänsten är överförd till kunden. Intäkterna återspeglar vanligtvis den ersättning som förväntas som utbyte för dessa varor eller tjänster. När ersättningen inkluderar en rörlig ersättning, till exempel rabatt eller återbäring eller prestationsbaserade delar, redovisas intäkten först när det är högst troligt att ingen återbetalning av beloppet kommer ske. Den totala ersättningen fördelas för varje prestationsåtagande och beror på om prestationsåtagandena är uppfyllda vid en viss specifik tidpunkt eller över tid.

Sparbankerna erhåller avgifter och provisioner för utförda tjänster som intäktsredovisas på tre olika sätt enligt nedan:

(i) Provisioner och avgifter som inräknas i den effektiva räntan

Provisioner och avgifter som är en integrerad del av effektivräntan, redovisas inte som provisionsintäkt utan som justering av effektivräntan på resultatraden ränteintäkter. Sådana avgifter utgörs främst av; uppläggningsavgifter för lån samt avgifter för tillhandahållande av kreditfacilitet eller annan typ av lånelöfte i det fall som det är sannolikt att kreditfaciliteten kommer att utnyttjas.

(ii) Provisioner och avgifter som är intjänade i takt med att tjänsterna löpande utförs

Till dessa avgifter hör främst avgifter för kreditfaciliteter eller annan typ av lånelöfte när det inte är sannolikt att faciliteten kommer att utnyttjas samt avgifter och provisioner för ställande av finansiell garanti. Dessa provisioner periodiseras som intäkt över den period som tjänsten utförs. Till dessa avgifter hör också de ersättningar som sparbanken erhåller vid förmedling av lån till annan bank. Vid förmedling av lån till annan bank som också inbegriper ett ansvar för kreditförluster på de förmedlade lånen (dock maximerat till en viss andel av under året intjänad förmedlingsprovision) redovisas intäkten löpande brutto dvs. utan hänsyn tagen till avknäring för kreditförlust.

(iii) Provisioner och avgifter som är intjänade när en viss tjänst utförts

Till dessa avgifter och provisioner hör olika typer av provisioner för köp av värdepapper för kunds räkning, aviseringsavgifter, betal- och kreditkortsavgifter i de fall som tjänsten utförs över en period som inte sträcker sig över ett kvartalsbokslut. Dessa provisioner och avgifter som i allmänhet är relaterad till en utförd transaktion redovisas omedelbart som intäkt.

(I) Provisionskostnader

Provisionskostnaderna är normalt transaktionsbaserade och redovisas i den period då tjänsterna erhålls. I posten redovisas kostnader för mottagna tjänster i den mån de inte är att betrakta som ränta, t ex kostnader för clearing och bankgiro, depåavgifter och avgifter till UC. Transaktionskostnader som beaktas vid beräkning av den effektiva räntan redovisas ej här.

(J) Nettoresultat av finansiella transaktioner

Posten Nettoresultat av finansiella transaktioner innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. Nettoresultat av finansiella transaktioner består av:

- Realiserade och orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultatet.
- Realiserade och orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som redovisas enligt fair value option (verkligt värde).
- Realisationsresultat från avyttring av finansiella tillgångar och skulder (inklusive ränteskillnadsersättning som erhållits vid kunders lösen av lån i förtid).
- Realisationsresultat från sällsynta fall vid försäljning innan förfall av tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde.
- Realisationsresultat från finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat.
- Förlustreserv på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat och är skuldinstrument.
- Återföring av förlustreserv på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat och är skuldinstrument.
- Realiserade och orealiserade värdeförändringar på derivatinstrument som är ekonomiska säkringsinstrument.
- Orealiserade förändringar i verkligt värde på derivat där säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas.
- Orealiserade förändringar i verkligt värde på säkrad post med avseende på säkrad risk i säkring av verkligt värde.
- Valutakursförändringar.

(K) Allmänna administrationskostnader

Allmänna administrationskostnader redovisas i den period de uppkommer och omfattar personalkostnader, inklusive löner och arvoden, pensionskostnader, arbetsgivaravgifter och andra sociala avgifter. I posten redovisas också lokalkostnader, utbildnings-, IT, telekommunikations-, rese- och representationskostnader samt kassadifferenser.

(L) Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisats i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Följande temporära skillnader beaktas inte; för temporär skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill, första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktig resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid.

Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Under Skatt på årets resultat redovisas aktuell skatt, uppskjuten skatt och skatt avseende tidigare år.

(M) Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan lånefordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, obligationsfordringar och räntebärande värdepapper samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuld- och egetkapitalinstrument, låneskulder samt derivat.

(i) Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats.

Lånefordringar, inlåning och emitterade värdepapper samt efterställda skulder redovisas i balansräkningen på likviddagen. Lånelöften redovisas inte i balansräkningen förutom eventuell reserv för förväntade kreditförluster.

Ett avistaköp eller en avistaförsäljning av finansiella tillgångar redovisas och tas bort från rapporten över finansiell ställning på affärsdagen.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller vid en överföring av den finansiella tillgången och företaget i samband med detta överför i allt väsentligt samtliga de risker och fördelar som är förknippade med ägande av den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. Ett byte mellan bolaget och en befintlig långgivare eller mellan bolaget och en befintlig låntagare av skuldinstrument med villkor som i allt väsentligt är olika redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden respektive tillgången och redovisning av ett nytt finansiellt instrument.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

(ii) Klassificering och värdering

Sparbankens principer för klassificering och värdering av finansiella tillgångar baseras på en bedömning av både (i) företagets affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar, och (ii) egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

Finansiella instrument redovisas initialt till instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader förutom för derivat och de instrument som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader.

Sparbankens principer för klassificering och värdering av finansiella tillgångar utgår från en bedömning av bankens affärsmodell samt de kassaflöden som investeringen ger upphov till. Om Sparbanken ändrar affärsmodell så kommer en omklassificering genomföras och redovisas. Sådana förändringar förväntas dock inträffa mycket sällan och fastställs av bankens verkställande ledning till följd av yttre eller inre förändringar.

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde är skuldinstrument som innehas med målet att realisera instrumentens kassaflöden genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgörs av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Försäljningar kan undantagsvis förekomma t.ex. till följd av störningar på kapital- och penningmarknaden eller i nära anslutning till instrumentets förfallotidpunkt. Ett krav för att en finansiell tillgång ska kunna redovisas till upplupet anskaffningsvärde är också att de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av återbetalning på utestående fordran och ränta på utestående fordran.

Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Tillgångar i denna värderingskategori är föremål för reservering för förväntade kreditförluster.

Följande finansiella tillgångar i Sparbankens balansräkning värderas och redovisas till upplupet anskaffningsvärde;

- Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker
- Utlåning till kreditinstitut
- Utlåning till allmänheten

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

I kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas skuldinstrument vars mål är att realisera kassaflöden både genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden och genom att sälja instrumenten. Ett krav för att en finansiell tillgång ska kunna redovisas i denna kategori är också att de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av återbetalning på utestående fordran och ränta på utestående fordran.

Orealiserade vinster och förluster redovisas som en förändring i verkligt värde reserven i eget kapital. I samband med bortbokning i samband med en försäljning av tillgången, omklassificeras reserven till resultaträkningen (skuldinstrument) eller som en omföring inom eget kapital (eget kapitalinstrument).

Följande finansiella tillgångar värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat på grund av att de finansiella tillgångarna innehåller enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja tillgångarna samt att de avtalade villkoren för de tillgångarna ger vid bestämda tidpunkter upphov till kassaflöden som bara är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet;

- Belåningsbara statsskuldförbindelser mm
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper
- Aktier- och andelar

Sparbanken har klassificerat sina långsiktiga strategiska investeringar i noterade och onoterade aktier (egetkapitalinstrument) till att oåterkalleligt vara redovisade till verkligt värde via övrigt totalresultat. Denna värderingsprincip innebär att realiserade värdeförändringar redovisas i övrigt totalresultat. I samband med försäljning och bortbokning av aktier så redovisas det tidigare realiserade resultatet som en omföring mellan fond för verkligt värde till balanserat resultat. Utdelning redovisas som en intäkt när stämma tagit beslut om utdelning.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: dels sådana finansiella tillgångar som obligatoriskt värderas till verkligt värde via resultatet och dels sådana finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den s.k. Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument. För finansiella instrument som värderas till verkligt värde via resultatet redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i resultatposten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, dels finansiella skulder som utgör innehav för handelsändamål (se ovan), dels finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori (Fair Value Option). I den förstnämnda delkategorin ingår sparbankens derivat med negativt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen med undantag av värdeförändringar som beror på förändringar i egen kreditrisk för finansiella skulder värderade enligt den s.k. "fair value option" vilken värdeförändring skall redovisas i övrigt totalresultat.

Andra finansiella skulder

Upplåning, inlåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Till vilken kategori företagets finansiella tillgångar och skulder hänförs framgår av not Finansiella tillgångar och skulder.

Finansiella garantier

Sparbankens garantiavtal innebär att sparbanken har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att specifik gäldenär inte fullgjort sina betalningar vid förfall till innehavaren i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor. Sparbankens förpliktelse att upp till en viss nivå svara för kreditförluster i sådana lån som banken förmedlat till annan bank.

Finansiella garantiavtal redovisas initialt till verkligt värde, dvs. i normalfallet det belopp som utställaren erhållit i ersättning för den utställda garantin. Vid den efterföljande värderingen redovisas skulden för den finansiella garantin till det högre av de belopp som redovisas enligt IFRS 9 med hänsyn tagen till IFRS 9.5.5 om förlustreserv, och det belopp som ursprungligen redovisades efter avdrag, i tillämpliga fall, för ackumulerade periodiseringar, som redovisats i enlighet med IFRS 15, Intäkter från avtal. Utställda finansiella garantiavtal omfattas också av principerna om nedskrivningar (se nedan).

Lånelöften

Med lånelöfte avses i detta sammanhang dels (i) en ensidig utfästelse från sparbanken att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor (t ex ränta) där låntagaren kan välja om han/hon vill ha lånet eller inte och dels (ii) ett avtal där både sparbanken och låntagaren är bundna vid avtalsvillkoren i ett låneavtal som börjar löpa vid en tidpunkt i framtiden. För av sparbanken lämnade lånelöften gäller att (i) att det inte kan regleras netto, (ii) sparbanken har inte som praxis att sälja lånen när de lämnats enligt lånelöften och (iii) låneräntan är inte lägre än marknadsräntan då lånelöftet lämnas. I det fall som lånelöftet lämnas till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifieras redan innan lånet betalats ut eller där utlåningsräntan inte täcker långivarens upplåningskostnader redovisar sparbanken en avsättning beräknad som det diskonterade värdet av framtida förväntade betalningar om detta belopp är större än det periodiserade värdet av eventuellt mottagna avgifter för det lämnade lånelöftet. Utställda lånelöften omfattas också av principerna om nedskrivningar (se nedan).

(iii) Metoder för bestämning av verkligt värde

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurs. Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är noterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Företaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; räntebärande värdepapper (när prisnoteringar på en aktiv marknad inte finns tillgängliga), aktier (när kursnoteringar på en aktiv marknad inte finns tillgängliga), andra räntebärande tillgångar och skulder samt derivatinstrument (OTC-derivat). De tillämpade värderingsmodellerna kalibreras så att verkligt värde vid första redovisningen uppgår till transaktionspriset och förändring i verkligt värde redovisas sedan löpande utifrån de förändringar som inträffat i de underliggande marknadsriskparametrarna.

Aktier och räntebärande värdepapper

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivatinstrument beräknas (i) med referens till finansiella instrument som i allt väsentligt är likadana eller till nyligen genomförda transaktioner i samma finansiella instrument alternativt om sådana uppgifter inte finns tillgängliga till (ii) framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterade till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har använts, beräknas framtida kassaflöden på den av företagsledningen bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har använts är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Innehav i noterade aktier redovisas till ett uppskattat verkligt värde. Värdering sker med hjälp av en värderingsmodell som utifrån förväntade kassaflöden i bolaget diskonteras till ett nuvärde. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen.

(iv) Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument

Nedskrivningar

Sparbanken redovisar förlustreserver för förväntade kreditförluster på finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde samt finansiella tillgångar som är skuldinstrument till verkligt värde via övrigt totalresultat. Förväntade kreditförluster redovisas även för utställda finansiella garantier och lånelöften. För finansiella tillgångar som är egetkapitalinstrument och värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas emellertid inte några nedskrivningar.

Beroende på om en betydande ökning av kreditrisk har inträffat eller inte, sedan exponeringen redovisades i balansräkningen för första gången, så delas exponeringarna in i följande steg;

- Steg 1 omfattar exponeringar där ingen betydande ökning av kreditrisken inträffat sedan första redovisningstillfället. Vidare ingår också de tillgångar som har låg kreditrisk vid rapporteringstillfället, en riskbedömning som motsvarar "investment grade" (tillämpas endast på värdepapper). Alla exponeringar som inte getts ut eller förvärvats som kreditförsämrade ingår i steg 1. Detta innebär att redan vid första redovisningstillfället redovisas en förlustreserv.
- Steg 2 omfattar exponeringar där en betydande ökning av kreditrisk inträffat sedan första redovisningstillfället men där det vid rapporteringstillfället saknas objektiva belägg för att fordran är osäker. För en beskrivning av vad som utgör en betydande ökning av kreditrisk, se nedan.
- Steg 3 omfattar exponeringar för vilka objektiva belägg har identifierats för att exponeringen är osäker (kreditförsämrade). För en beskrivning av när en fordran betraktas som kreditförsämrade, se nedan.

För exponeringar som hänförs till steg 1 uppgår förlustreserven till ett belopp som motsvarar den kreditförlust som förväntas inträffa inom 12 månader. För exponeringar som ingår i steg 2 och 3 motsvarar förlustreserven de förväntade kreditförlusterna för exponeringens återstående löptid. För en närmare beskrivning metoderna för beräkning av förlustreserver, se nedan.

Redovisning av förväntade kreditförluster – utlåning till allmänheten, utställda finansiella garantier och utställda lånelöften Fastställande av en betydande ökning i kreditrisk

En kredit som varit föremål för en betydande ökning av kreditrisk ingår inte längre i steg 1 utan i steg 2 (förutsatt att den inte är kreditförsämrade). Sparbanken bedömer om det skett en betydande ökning av kreditrisk genom att använda en kombination av individuell och kollektiv information och kommer att spegla ökningen i kreditrisk på individuell instrument nivå. Den kvantitativa metod som används för bedömning av ökad kreditrisk utgörs av en framåtriktad skattning av varje enskild exponeringsrisk för fallissemang. Metoden utgår från bankens system för riskklassificering. Skalan av ratingklasser går från 21 (som indikerar bästa riskklass) till klass 1 (som indikerar sämsta riskklass). Ratingskalorna är uppbyggda för fyra olika kundsegment. Beroende på vilken initial rating som ett lån haft så krävs ett visst antal steg på denna ratingskala mot en lägre rating för att ökningen av kreditrisk ska anses ha ökat betydligt. Ju lägre initial rating, desto färre steg av försämringar av rating krävs för att en betydande ökning av kreditrisk ska anses ha uppkommit. När låntagaren har förfallna obetalda belopp äldre än 30 dagar, så betraktas dessa exponeringar alltid som exponeringar som har en väsentlig ökning av kreditrisk. Om den interna ratingen i ett senare skede har förbättrats i tillräcklig grad så att en betydande ökning av kreditrisk inte längre föreligger vid jämförelse med rating vid initial redovisning, kommer krediten att återföras från steg 2 till steg 1.

Kreditförsämrade (osäkra) lån

Liksom enligt tidigare principer redovisas kommer förlustreserv redovisas för den återstående löptiden för kreditförsämrade exponeringar (tidigare benämnda osäkra lån) när en eller flera händelser som har en negativ inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången har inträffat (steg 3). Ett lån anses vara kreditförsämrat utifrån samma förutsättningar som enligt tidigare principer vid definitionen av osäkert lån dvs. när det är 90 dagar sent i betalningar eller när det finns andra belägg i form av observerbara uppgifter om följande händelser:

- a) Betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller låntagaren.
- b) Ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller oreglerade betalningar.
- c) Långgivaren eller låntagaren har, av ekonomiska eller avtalsmässiga skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, beviljat en eftergift till låntagaren som långgivaren annars inte skulle överväga.
- d) Det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Om ett tidigare lån som ansetts vara kreditförsämrat inte längre är det, sker en omföring antingen till steg 2 (om det jämfört med när lånet lämnats föreligger en betydande ökning av kreditrisk) eller till steg 1.

Värdering av förväntade kreditförluster

Förväntade kreditförluster beräknas för varje individuell kreditexponering som den diskonterade produkten av sannolikheten för fallissemang (PD), kreditexponering vid fallissemang (EAD) och förlust vid fallissemang (LGD). Sparbankens definition av fallissemang (LGD). Sparbankens definition av fallissemang ligger nära den regulatoriska definitionen av fallissemang eftersom den används vid kreditriskhantering och omfattar bland annat krediter som är 90 dagar försenade i betalningar. PD motsvarar sannolikheten för att en låntagare kommer att falla vid en given tidpunkt under den finansiella tillgångens återstående löptid. EAD motsvarar en förväntad kreditexponering vid fallissemangstidpunkten efter att hänsyn tagits till tidpunkten för avtalsenliga betalningar samt förväntat utnyttjande av revolverande krediter och lånelöften utanför balansräkningen. LGD motsvarar den förväntade kreditförlusten på en fallerad kreditexponering med hänsyn tagen till egenskaper hos motparten, säkerheter och produkt typ. Förväntade kreditförluster bestäms genom att beräkna PD, LGD och EAD för varje framtida månad fram till och med slutet av den förväntade löptiden av en kreditexponering. Dessa tre parametrar multipliceras och justeras med överlevnadssannolikheten eller sannolikheten för att kreditexponeringen inte har blivit förskottsbetald eller fallerad en tidigare månad. På detta sätt beräknas de månatliga förväntade kreditförlusterna vilka sedan diskonteras tillbaka till rapporteringsdagen med den ursprungliga effektivräntan och summeras. En summering av de månatliga förväntade kreditförlusterna fram till och med slutet av den förväntade löptiden ger de förväntade kreditförlusterna för tillgångens återstående löptid och summan av de kreditförluster som förväntas inträffa inom 12 månader ger de förväntade kreditförlusterna för de kommande 12 månaderna. När de förväntade kreditförlusterna beräknas tar Sparbanken hänsyn till minst tre scenarier (ett basscenario, ett positivt och ett negativt scenario) med relevanta makroekonomiska variabler såsom BNP, bostadspriser och arbetslöshet. Riskparametrarna som används för att beräkna förväntade kreditförluster införlivar effekterna av makroekonomiska prognoser. Varje makroekonomiskt scenario tilldelas en sannolikhet och de förväntade kreditförlusterna erhålls som ett sannolikhetsvägt genomsnitt av de förväntade kreditförlusterna för varje scenario. I de fall effekten av relevanta faktorer inte fångas av riskmodeller använder Sparbanken sig av expertjusteringar.

Ett instruments löptid är relevant för både bedömningen av väsentligt ökad kreditrisk, vilken tar hänsyn till förändringar i sannolikheten för fallissemang för återstående löptid, och värderingen av förväntade kreditförluster för tillgångens återstående löptid. Generellt är förväntad löptid begränsad till den maximala avtalsperiod som Sparbanken är utsatt för kreditrisk även om en längre period överensstämmer med affärspraxis. Alla avtalsvillkor tas hänsyn till när förväntad löptid fastställs, inklusive återbetalnings-, förlängnings- och överföringsalternativ som är bindande för Sparbanken. Det enda undantaget från denna generella princip tillämpas på vissa revolverande krediter, såsom kreditkort, där förväntad löptid uppskattas baserat på den period som Sparbanken är exponerad för kreditrisk och där kreditförlusterna inte kan mildras genom riskhanteringsåtgärder. Denna så kallade beteendemässiga löptiden fastställs med användande av produktspecifik historisk data och sträcker sig upp till 10 år.

Sparbanken bedömer och beräknar förlustreserv för väsentliga osäkra kreditexponeringar individuellt och utan att använda indata från modeller. Reserveringar för kreditförluster för dessa kreditexponeringar fastställs genom att diskontera förväntade kassaflöden och ta hänsyn till minst två möjliga resultat som tar hänsyn till både makroekonomiska och icke-makroekonomiska (låntagarspecifika) scenarier.

Modificeringar

När ett lån modifieras men inte tas bort från balansräkningen görs fortsättningsvis en bedömning av väsentliga ökningar i kreditrisken jämfört med den ursprungliga kreditrisken i nedskrivningssyfte. Modificeringar resulterar inte automatiskt i en minskning av kreditrisken och alla kvalitativa och kvantitativa indikatorer kommer att fortsätta bedömas. Vidare kommer en modifieringsvinst eller förlust redovisas i resultaträkningen på raden för kreditförluster och avser skillnaden i nuvärdet av de avtalsenliga kassaflödena diskonterat med den ursprungliga effektivräntan. När ett lån modifieras och tas bort från balansräkningen anses datumet då modifieringen gjordes vara det första redovisningstillfället för det nya lånet i syfte att bedöma nedskrivningsbehov, inklusive bedömningen av väsentliga ökningar i kreditrisk. När ett nytt lån bedöms vara osäkert vid första redovisningstillfället klassificeras det som en köpt eller utgiven osäker fordran och stannar i steg 3 till dess lånet är återbetalt eller avskrivet.

Redovisning av förväntade kreditförluster – räntebärande värdepapper

Sparbanken redovisar också förlustreserver på de räntebärande värdepapper som redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Bankens grundläggande metodik för beräkning av förlustreserver för räntebärande värdepapper är den samma som för utlåning till allmänheten. Källorna till information om de använda parametrarna PD, LGD och EAD skiljer sig dock åt. När det gäller PD, så härleds utifrån den externa rating som värdepapperna har och den externt tillgängliga information från ratinginstituten Moody's och Standard and Poor's som finns om risk för fallissemang som denna rating är förknippad med. LGD-faktorn bestäms av om värdepapper är säkerställt, annan förmånsrätt samt typ av motpart. Eftersom tillgänglig statistik på fallissemang och förluster vid fallissemang hos den typ av motparter i vars värdepapper som sparbanken gjort investeringar i är högst begränsad, bestäms LGD-faktorn utifrån en expertbedömning med en kombination av uppgifter från Swedbank och ratinginstituten Moody's. Vid den initiala redovisningen, redovisas den statistiskt förväntad förlusten över de kommande 12 månaderna (steg 1). En betydande ökning av kreditrisk sedermera anses ha ägt rum när det skett en försämring av den externa ratingen samt 30 dagars försenad betalning av kapitalbelopp eller ränta, och kreditförluster redovisas då för den återstående löptiden (steg 2). Om den externa ratingen i ett senare skede har förbättrats tillräckligt mycket så att en betydande ökning av kreditrisk inte längre föreligger vid jämförelse med ratingen vid initial redovisning, kommer värdepappret att återföras till steg 1. Sparbanken bedömer att finansiella tillgångar på instrument med motparter som är stater och finansiella institut och som har låg kreditrisk på rapporteringsdagen (med investment grade rating eller bättre) inte anses ha varit utsatta för en väsentligt ökad kreditrisk. Sparbanken använder samma kriterier för att bedöma att om ett räntebärande värdepapper är kreditförsämrat som man tillämpar för utlåning till allmänheten.

Redovisning av förväntade kreditförluster – utlåning till kreditinstitut

Även sparbankens utlåning till kreditinstitut är inom tillämpningsområdet för redovisning av förväntade kreditförluster. Eftersom all utlåning till kreditinstitut är återbetalningsbar på anfordran och utlåning bara sker till svenska kreditinstitut med god rating, så uppgår de förväntade kreditförlusterna till endast obetydliga belopp.

Presentation av kreditförluster

För finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde presenteras reserveringar för kreditförluster i balansräkningen som en minskning av redovisat bruttovärde för tillgången. För lånelöften och finansiella garantiavtal redovisas de reserveringarna som en skuld inom raden Övriga skulder och avsättningar. I de fall ett finansiellt instrument består av två komponenter, ett lån och ett lånelöfte, såsom en revolverande checkräkningskredit, redovisar sparbanken reserven för kreditförluster separat för lånet och lånelöftet.

En bortskrivning minskar det redovisade bruttovärdet för den finansiella tillgången. I resultaträkningen presenteras kreditförluster och bortskrivningar som kreditförluster. Bortskrivningar görs då förlusten anses beloppsmässigt slutligen fastställd och redovisas inom kreditförluster och representerar beloppet före ianspråktagandet av tidigare gjord reservering. Återbetalningar av bortskrivningar liksom återvinningar av reserveringar intäktsredovisas inom kreditförluster.

Bortskrivning av lånefordringar

Lånefordringar som klassificerats som kreditförsämrade skrivs bort från balansräkningen när banken inte har några rimliga förväntningar på att återvinna en fordran i sin helhet eller en del av den. Banken har inte någon rimlig förväntan på att återvinna fordran och anser förlusten vara konstaterad när konkursförvaltare lämnat uppskattning om utdelning i konkurs, skuldsanering fastställts, ackordsförslag antagits, fordran eftergivits på annat sätt eller när Kronofogdemyndighet eller bankens ombud (inkassoföretag) redovisar att utmätningsbara tillgångar saknas.

Efter bortskrivning redovisas lånefordringarna inte längre i balansräkningen. Återvinning på tidigare redovisade bortskrivningar redovisas som en minskning av kreditförluster på resultatraden kreditförluster netto.

Ianspråktagen pant

Övertagen egendom för skyddande av lånefordran värderas enligt lägsta värdets princip, dvs. det lägre beloppet av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet om den övertagna egendomen inte är ett finansiellt instrument. Ianspråktagen pant som är finansiellt instrument värderas och redovisas i enlighet med företagets principer för värdering av finansiella instrument. Det är dock ej tillåtet att redovisa finansiella instrument till upplupet anskaffningsvärde då det av Finansinspektionen inte anses förenligt med lagen om bank och finansieringsrörelses krav.

Övertagen egendom redovisas under samma tillgångspost som egendom av motsvarande slag som förvärvats på annat sätt. Intäkter och kostnader som avser övertagen egendom fördelas på motsvarande sätt som andra intäkter och kostnader i resultaträkningen. För fastigheter som sparbanken övertagit för att skydda en fordran redovisas hyresintäkter under övriga rörelseintäkter och driftkostnader under övriga rörelsekostnader.

(N) Materiella tillgångar

(i) Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma sparbanken till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

(ii) Leasade tillgångar

Sparbanken tillämpar inte IFRS 16, i enlighet med undantaget som finns i RFR 2. Som leasetagare redovisas leasingavgifter som kostnad linjärt över leasingperioden och således redovisas inte nyttjanderätter och leasingskulder i balansräkningen. De avtal där sparbanken utgör leasegivare redovisas som operationella leasingavtal.

(iii) Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsföres i samband med utbytet. Reparationer kostnadsföres löpande.

(iv) Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av.

Beräknade nyttjandeperioder;

- byggnader, rörelsefastigheter	50 år
- maskiner och andra tekniska anläggningar	5 år
- inventarier, verktyg och installationer	3-5 år

Rörelsefastigheterna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 10-100 år på dessa komponenter. Den redovisningsmässiga skillnaden mellan att tillämpa olika avskrivningsperioder för fastigheternas beståndsdelar i förhållande till avskrivning enligt tidigare redovisningsregler är emellertid försumbar. Sparbanken har därför valt att tillämpa avskrivning av fastigheten på 50 år, vilket överensstämmer med det skatterättsliga avdraget.

Använda avskrivningsmetoder och tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

(O) Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

(i) Nedskrivningsprövning

De redovisade värdena för företagets tillgångar prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde (se nedan). För goodwill, andra immateriella tillgångar med obestämbart nyttjande period och immateriella tillgångar som ännu ej är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen.

Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden - en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar resultaträkningen. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet (grupp av enheter) fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten (gruppen av enheter).

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

(ii) Återföring av nedskrivning

En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet.

Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

(P) Ersättningar till anställda

(i) Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionering genom försäkring

Sparbankens pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal med Sparinstitutens Pensionskassa (SPK). Samtliga pensioner redovisas som premiebaserade i enlighet med RFR 2 alternativregel innebärande att kostnaden uppstår när premien erläggs.

(ii) Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkt när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningar som inte förväntas regleras inom tolv månader redovisas till dess nuvärde.

(iii) Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. En avsättning redovisas för den förväntade kostnaden för vinstandels- och bonusbetalningar när sparbanken har en gällande rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

(Q) Avsättningar

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder osäkerhet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen. En avsättning redovisas i balansräkningen när det finns en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

(R) Eventualförpliktelser

Upplysningar om eventualförpliktelser lämnas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Not 3 Finansiella risker

I sparbankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har sparbankens styrelse, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i sparbanken, fastställt policies och instruktioner för kreditgivningen och den övriga finansverksamheten.

Sparbankens styrelse har det övergripande ansvaret för sparbankens riskhantering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika andra funktioner. Dessa i sin tur rapporterar regelbundet till styrelsen.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som sparbanken har i sin verksamhet och att för dessa sätta lämpliga begränsningar (limiter) och försäkra att det finns kontroll på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande att limiter inte överskrids. Riskpolicies och riskhanteringssystem går igenom regelbundet för att kontrollera att dessa är korrekta och t ex återspeglar gällande marknadsvillkor samt produkter och tjänster som erbjuds. Genom utbildning och tydliga processer skapar sparbanken förutsättningar för en god riskkontroll, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

I sparbanken finns en samlad funktion för självständig riskkontroll direkt underställd verkställande direktören vars uppgift är att analysera utvecklingen av riskerna samt vid behov föreslå ändringar i styrdokument och processer.

Kreditrisk

Med kredit-/motpartsrisik avses risken att sparbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Detta omfattar också den risk som sparbanken tar på sig när sparbanken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts betalningsfullgörande till innehavaren av den finansiella garantin. Till denna risk räknas också den risk som sparbanken har i förmedlade lån till Swedbank Hypotek. I detta sistnämnda fall är emellertid förlustrisken begränsad till under året intjänad förmedlingsprovision. Den bakomliggande transaktionen kan avse en kredit, en garanti, ett värdepapper eller ett derivatinstrument.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för sparbankens kreditriskexponering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika kreditdelegationer. Kreditchefen rapporterar regelbundet till styrelsen.

Sparbankens kreditgivning präglas av högt uppställda mål med avseende på etik, kvalitet och kontroll. En genomgående princip är bl a att alla kreditbeslut i sparbanken normalt fattas av minst två personer. Trots att kreditrisken utgör sparbankens största riskexponering är sparbankens kreditförluster i förhållande till utestående kreditvolym jämförelsevis små.

Den avgörande bedömningsgrunden för sparbankens kreditgivning, som utifrån låntagarnas hemvist är geografiskt hänförliga till sparbankens verksamhetsområde, är låntagarnas återbetalningsförmåga. För att ytterligare minska risken är merparten av sparbankens krediter dessutom säkerställda med pantbrev i fastigheter och andra bankmässiga säkerheter. Sparbanken strävar efter en god riskspridning. För att begränsa kredit- och motpartsrisker i sparbankens värdepappersportfölj tillåts endast placeringar inom vissa beloppsmässiga ramar och endast i värdepapper med hög kreditvärdighet.

Större kreditengagemang (kredittagarens samtliga egna förbindelser och ansvarsförbindelser) omprövas minst en gång årligen i behörig kreditbeviljande instans. För större företagsengagemang tillämpas klassificering av risk i samband med nybeviljning av kredit och i samband med den årliga omprövningen. Systemet för klassificering av risk innebär att krediterna klassificeras i olika riskklasser beroende på risken för obestånd och risken vid ett eventuellt obestånd.

Sparbankens rutiner för övervakning av förfallna betalningar och oreglerade fordringar syftar till att minimera kreditförlusterna genom en tidig upptäckt av betalningsproblem hos kredittagarna och en åtföljande snabb handläggning av förekommande kravärenden. Övervakningen sker med stöd av ett särskilt kravsystem som med automatik bevakar och påminner om när kravätgård är erforderlig.

Sparbankens kreditriskexponering brutto och netto samt koncentrationer med avseende på motparter samt lånefordringar per kategori av låntagare visas i tabeller nedan.

Kreditriskexponering uppdelat på kreditbetyg för finansiella tillgångar, garantier och lånelöften

TSEK	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3 (kreditförsämrade)	Totalt
2019-12-31				
Kassa				
Låg risk	4 346			4 346
Totalt redovisat värde	4 346	-	-	4 346
Belåningsbara statsskuldförbindelser				
AAA-AA	419 273			419 273
Totalt redovisat värde	419 273	-	-	419 273
Utlåning till kreditinstitut				
Låg risk	360 004			360 004
Totalt redovisat värde	360 004	-	-	360 004
Utlåning till allmänheten				
Låg risk (riskklass 13-21)	1 531 088	5 778	4	1 536 870
Normal risk (riskklass 9-12)	1 221 193	35 643	2	1 256 838
Förhöjd risk (riskklass 6-8)	609 872	137 390	1	747 263
Hög risk (riskklass 0-5)	69 787	73 099	9 827	152 713
Fallerade			10 126	10 126
Förlustreservering	-3 164	-4 974	-5 951	-14 089
Totalt redovisat värde	3 428 776	246 936	14 009	3 689 721
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				
AAA-AA	147 048			147 048
A	96 189			96 189
BBB-BB	210 191			210 191
Icke ratade exponeringar	72 313	25 548		97 861
Totalt redovisat värde	525 741	25 548	-	551 289
Övriga finansiella tillgångar				
Låg risk	1 046 998			1 046 998
Normal risk	28 029			28 029
Icke ratade exponeringar	29 792			29 792
Totalt redovisat värde	1 104 819	-	-	1 104 819
Totalt bruttoredoisat värde för finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat	5 846 123	277 458	19 960	6 143 541
Totalt förlustreservering	-3 164	-4 974	-5 951	-14 089
Totalt, redovisat värde	5 842 959	272 484	14 009	6 129 452
Finansiella garantier och lånelöften				
Låg risk	70 525	278		70 803
Normal risk	110 289	4 498		114 787
Förhöjd risk	21 824	15 078		36 902
Hög risk	96 672	6 554	316	103 542
Fallerade		140		140
Icke ratade exponeringar	156 918	788	1 524	159 230
Förlustreservering	-289	-1 050	-1 593	-2 932
Totalt finansiella garantier och lånelöften	455 939	26 286	247	482 472

2018-12-31

Kassa

Låg risk	4 332			4 332
Totalt redovisat värde	4 332	-	-	4 332

Belåningsbara

statsskuldförbindelser

AAA-AA

	277 925			277 925
Totalt redovisat värde	277 925	-	-	277 925

Utlåning till kreditinstitut

Låg risk

	387 686			387 686
Totalt redovisat värde	387 686	-	-	387 686

Utlåning till allmänheten

Låg risk (riskklass 13-21)

	1 575 159	3 047	-	1 578 206
--	-----------	-------	---	-----------

Normal risk (riskklass 9-12)

	1 034 655	36 613	86	1 071 354
--	-----------	--------	----	-----------

Förhöjd risk (riskklass 6-8)

	352 149	165 620	4	517 773
--	---------	---------	---	---------

Hög risk (riskklass 0-5)

	86 404	75 387	19 125	180 916
--	--------	--------	--------	---------

Fallerade

			8 140	8 140
--	--	--	-------	-------

Förlustreservering

	-3 151	-6 720	-15 438	-25 309
Totalt redovisat värde	3 045 216	273 947	11 917	3 331 080

Obligationer och andra

räntebärande värdepapper

AAA-AA

	250 653			250 653
--	---------	--	--	---------

BBB-BB

	102 680			102 680
--	---------	--	--	---------

Utan rating

	55 060	15 126		70 186
Totalt redovisat värde	408 393	15 126	-	423 519

Övriga finansiella tillgångar

Låg risk

	1 468 996			1 468 996
--	-----------	--	--	-----------

Normal risk

	198			198
--	-----	--	--	-----

Icke ratade exponeringar

	30 110			30 110
Totalt redovisat värde	1 499 304	-	-	1 499 304

Totalt bruttoredoisat värde för finansiella tillgångar

	5 626 007	295 793	27 355	5 949 155
--	------------------	----------------	---------------	------------------

Totalt förlustreservering

	-3 151	-6 720	-15 438	-25 309
--	---------------	---------------	----------------	----------------

Totalt, redovisat värde

	5 622 856	289 073	11 917	5 923 846
--	------------------	----------------	---------------	------------------

Finansiella garantier och

länelöften

Låg risk

	185 231	367		185 598
--	---------	-----	--	---------

Normal risk

	97 651	2 537		100 188
--	--------	-------	--	---------

Förhöjd risk

	148 350	6 122		154 472
--	---------	-------	--	---------

Hög risk

	2 343	2 131	211	4 685
--	-------	-------	-----	-------

Fallerade

			11	11
--	--	--	----	----

Förlustreservering

	-129	-104	-36	-269
Totalt finansiella garantier och länelöften	433 446	11 053	186	444 685

Utöver vad som framgår i tabellen ovan så har Sparbanken förmedlat lån om totalt 2 602 mkr till andra banker, För dessa förmedlade lån har Sparbanken en ansvarighet för konstaterade kreditförluster som maximalt uppgår till årets intjänade förmedlingsprovision. Dessa provisioner uppgick 2019 till 20 587 tkr. Den totala förlustreserveringen för de förmedlade lånen uppgår till 2 425 tkr.

Sparbankens antagna risker för fallissemang för de olika risknivåerna i utlåning till allmänheten sammanfattas nedan;

	Sannolikhet för fallissemang (%)
Låg risk (riskklass 13-21)	<0,5
Normal risk (riskklass 9-12)	0,5-2,0
Förhöjd risk (riskklass 6-8)	2,0-5,7
Hög risk (riskklass 0-5)	>5,7

Maximal exponering för kreditrisk samt värde av säkerheter för finansiella tillgångar som är föremål för förlustreservering enligt IFRS 9

	Kreditrisk- exponering (före nedskriv- ning)	Förlust- reserv	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Kreditrisk- exponering m hänsyn till säkerheter	lanspråkta säkerheter
Kreditriskexponering, brutto och netto 2019						
Kassa	4 346		4 346		4 346	
Belåningsbara statsskuld- förbindelser mm						
Utlåning till kreditinstitut	419 273		419 273		419 273	
Utlåning till allmänheten	360 004		360 004		360 004	
<i>Utlåning mot säkerhet av:</i>						
Statlig och kommunal borgen ²	270 824	-218	270 606	270 824		
Pantbrev i villa- och fritids-fastigheter ³	867 373	-2 668	864 705	840 104	27 269	
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	150 597	-170	150 427	146 389	4 208	
Pantbrev i jordbruksfastigheter	1 540 651	-4 130	1 536 521	1 534 746	5 905	
Pantbrev i andra näringsfastigheter	279 629	-1 276	278 353	278 627	1 001	
Företagsintäckning	171 123	-823	170 300	165 786	5 336	
Övriga ⁵	423 613	-4 804	418 809			
<i>varav: kreditinstitut</i>	<i>4 848</i>		<i>4 848</i>	<i>4 848</i>		
Summa	3 703 810	-14 089	3 689 721	3 241 324	43 719	-
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	19 960	-5 951	14 009			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper						
Andra emittenter						
- AAA	147 048		147 048		147 048	
- A	96 189		96 189		96 189	
- BBB eller lägre	210 191		210 191		210 191	
- utan rating	97 861		97 861		97 861	
Summa	551 289	-	551 289	-	551 289	-
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	-		-			
Övriga tillgångar						
Ataganden	280 639		280 639		280 639	
Utställda länelöften	109 850		109 850		109 850	
Utställda finansiella garantier	94 915		94 915		94 915	
Summa	485 404	-	485 404	-	467 242	-
Total kreditriskexponering	5 104 853	-14 089	5 090 764	3 241 324	1 426 600	-
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	19 960	-5 951	14 009	-	-	-

**Kreditriskexponering,
brutto och netto 2018**

	Kreditrisk- exponering (före nedskriv- ning)	Förlust- reserv	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Kreditrisk- exponering m hänsyn till säkerheter	lanspråkta säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet av:						
Statlig och kommunal borgen ²	255 891	-126	255 765	255 891	–	
Pantbrev i villa- och fritids-fastigheter ³	780 449	-2 162	778 287	742 203	38 246	
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	159 360	-118	159 242	154 621	4 739	
Pantbrev i jordbruksfastigheter	1 355 502	-5 202	1 350 300	1 345 297	10 205	
Pantbrev i andra näringsfastigheter	287 502	-1 110	286 392	283 726	3 776	
Företagsintäckning	157 900	-788	157 112	153 179	4 721	
Övriga ⁵	359 785	-15 803	343 982	82 481	277 304	
varav: kreditinstitut	5 475	–	5 475	5 475	–	
Summa	3 356 389	-25 309	3 331 080	3 017 398	338 991	–
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	27 355	-15 438	11 917			
Värdepapper						
Andra emittenter						
- AAA	250 653		250 653		250 653	
- BBB eller lägre	102 680		102 680		102 680	
- utan rating	70 186		70 186		70 186	
Summa	423 519	–	423 519	–	423 519	–
Varav kreditförsämrade på rapportdagen			–			
Övriga tillgångar						
Åtaganden	291 024		291 024		291 024	
Utställda lånelöften	72 482		72 482		72 482	
Utställda finansiella garantier	81 448		81 448		81 448	
Summa	444 954	–	444 954	–	444 954	–
Total kreditriskexponering	4 224 862	-25 309	4 199 553	3 017 398	1 207 464	–
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	27 355	-15 438	11 917	–	–	–

¹ Med utlåning avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför exempelvis, garantier och borgensåtaganden. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

² inklusive krediter till stat och kommun

³ inklusive bostadsrätter

⁴ inklusive bostadsrättsföreningar

⁵ inklusive krediter utan säkerhet samt ej utnyttjade krediter i räkning

⁶ I detta exempel utgår vi från Standard and Poor's rating

Erhållna säkerheter och andra former av kreditförstärkning

Per 31 december 2019 hade Sparbanken inga finansiella instrument för vilka förlustreserven redovisats till noll p.g.a. erhållna säkerheter.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att sparbanken får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med sina finansiella skulder. Likviditetsrisk kan även uttryckas som risken för förlust eller försämrad intjäningsförmåga till följd av att sparbankens betalningsåtaganden inte kan fullgöras i rätt tid. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder inklusive derivatinstrument har olika löptider.

Sparbankens riskhantering fokuserar här på att skapa likviditetsresurser och på portföljstrukturer. Det innebär att placeringar endast görs i likvida värdepapper, d v s värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Likviditeten bevakas löpande och stresstester utförs för olika scenarios.

Sparbankens likviditetsberedskap i form av dagslåneräkning, värdepappersportfölj utvärderas kontinuerligt.

Sparbankens likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på tillgångar och skulder framgår av tabellen nedan. Även den kassaflödesanalys, som finns intagen på annat ställe i årsredovisningen, belyser sparbankens likviditetssituation.

Löptidsinformation
2019

Kontraktuellt återstående löptid (redovisat värde) samt förväntad tidpunkt för återvinning

Tillgångar

	Diskonterade kassaflöden - Kontraktuellt återstående löptid						Summa kassaflöden	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 mån
	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid		
Kassa						4 346	4 346	-
Belåningsbara statskuldförbindelser		50 003	70 137	236 355	62 778		419 273	299 133
Utlåning till kreditinstitut	320 004			40 000			360 004	40 000
Utlåning till allmänheten	138 410	56 933	149 675	660 708	2 683 995		3 689 721	3 344 703
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			58 422	492 867			551 289	492 867
Övriga tillgångar	1 043 955					62 525	1 106 480	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		21 742					21 742	-
Summa tillgångar	1 502 369	128 678	278 234	1 429 930	2 746 773	66 871	6 152 855	4 176 703

Skulder

Skulder till kreditinstitut	8						8	-
Inlåning fr allmänheten	5 485 741	63 820	55 546	2 641			5 607 748	5 607 748
Övriga skulder						5 399	5 399	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter						9 156	9 156	-
Avsättningar						5 606	5 606	-
Efterställda skulder							-	-
Övriga skulder inkl. eget kapital						524 938	524 938	-
Summa skulder och eget kapital	5 485 749	63 820	55 546	2 641	-	545 099	6 152 855	5 607 748
Total skillnad	-3 983 380	64 858	222 688	1 427 289	2 746 773	-478 228	-	-1 431 045

Löptidsinformation
2018

Kontraktuellt återstående löptid (redovisat värde) samt förväntad tidpunkt för återvinning

Tillgångar

	Diskonterade kassaflöden - Kontraktuellt återstående löptid						Summa kassaflöden	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 mån
	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid		
Kassa						4 331	4 331	
Belåningsbara statskuldförbindelser m m			120 410	157 515			277 925	157 515
Utlåning till kreditinstitut	347 686			40 000			387 686	40 000
Utlåning till allmänheten	110 703	50 857	176 543	570 124	2 422 853		3 331 080	2 992 977
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		130 087	50 054	243 379			423 520	243 379
Övriga tillgångar	1 461 367					38 962	1 500 329	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		20 855					20 855	
Summa tillgångar	1 919 756	201 799	347 007	1 011 018	2 422 853	43 293	5 945 726	3 433 871

Skulder

Skulder till kreditinstitut	1 713						1 713	
Inlåning fr allmänheten	5 225 042	84 735	66 352	5 617			5 381 746	5 381 746
Övriga skulder						6 597	6 597	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter						10 636	10 636	
Avsättningar						2 014	2 014	
Efterställda skulder			45 000				45 000	
Övriga skulder inkl. eget kapital						498 020	498 020	
Summa skulder och eget kapital	5 226 755	84 735	111 352	5 617	-	517 267	5 945 726	5 381 746
Total skillnad	-3 306 999	117 064	235 655	1 005 401	2 422 853	-473 974	-	-1 947 875

Inlåningen från allmänheten redovisas till största delen under På anfordran men har historiskt sett varit en stabil finansieringskälla. Då bankens prognoser visar på ökad inlåning under kommande året redovisas hela posten med förväntad återvinning över 12 månader. För att möta eventuella likviditetsutföden har banken möjlighet att med mycket kort varsel belåna eller sälja obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prisrisker. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna ränterisk, valutarisk och aktiekursrisk (prisrisk). I sparbankens fall utgör ränterisken och aktiekursrisken de övervägande marknadsriskerna.

Ränterisk definieras som risken för att marknadsvärdet på sparbankens fastförräntande tillgångar sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk, eller prisrisk, ökar med åtagandets löptid. En annan form av ränterisk är inkomstrisken, d v s risken för att räntenettet försämras i ett förändrat ränteläge genom att räntebindningstiden är olika för tillgångar och skulder.

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av samhällsekonomiska faktorer.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk kan således dels bestå av förändring i verkligt värde, prisrisk, dels förändringar i kassaflöde, kassaflödesrisk. Sparbanken är exponerad mot ränterisk till följd av olika räntebindningstid på räntebärande tillgångar (huvudsakligen utlåning) och skulder. I enlighet med sparbankens riskpolicy kontrolleras de finansiella riskerna i verksamheten med limiter. Hantering av sparbankens räntexponering är centraliserad, vilket innebär att den centrala finansfunktionen ansvarar för att identifiera och hantera denna exponering. Beträffande ränteriskerna innebär detta t.ex. att räntebindningstiderna på sparbankens räntebärande placeringar måste hålla sig inom vissa tids- och beloppsmässiga ramar. För mer detaljerad information om skillnader i räntebindningstider per balansdagen, se tabell nedan.

2019

Räntebindningstider för tillgångar och skulder - Räntexponering	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa								4 346	4 346
Belåningsbara statsskuldförbindelser		329 321		20 118	7 056		62 778		419 273
Utlåning till kreditinstitut	320 004	–	40 000						360 004
Utlåning till allmänheten	1 561 851	1 305 198	57 709	44 780	514 112	202 337	3 734		3 689 721
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		543 172				8 117			551 289
Övriga tillgångar	1 043 955							84 267	1 128 222
Summa	2 925 810	2 177 691	97 709	64 898	521 168	210 454	66 512	88 613	6 152 855
Skulder									
Skulder till kreditinstitut		8							8
Inlåning från allmänheten	5 487 238	53 719	45 659	11 202	2 632	9		7 289	5 607 748
Övriga skulder								20 161	20 161
Efterställda skulder									–
Eget kapital								524 938	524 938
Summa skulder och eget kapital	5 487 246	53 719	45 659	11 202	2 632	9	–	552 388	6 152 855
Differens tillgångar och skulder	-2 561 436	2 123 972	52 050	53 696	518 536	210 445	66 512	-463 775	
Räntederivat, fast ränta erhålls ¹		100 000							100 000
Räntederivat, fast ränta erläggs ²					100 000				100 000
Kumulativ exponering	-2 561 436	-337 464	-285 414	-231 718	186 818	397 263	463 775	–	

2018

Räntebindningstider för tillgångar och skulder - Räntexponering	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa								4 332	4 332
Belåningsbara statsskuld-förbindelser		220 444			27 432	30 049			277 925
Utlåning till kreditinstitut	347 686				40 000				387 686
Utlåning till allmänheten	1 494 684	1 194 367	89 062	35 383	271 349	242 415	3 820		3 331 080
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		410 491		13 028					423 519
Övriga tillgångar	1 461 367							59 817	1 521 184
Summa	3 303 737	1 825 302	89 062	48 411	338 781	272 464	3 820	64 149	5 945 726

Skulder									
Skulder till kreditinstitut	1 713								1 713
Inlåning från allmänheten	5 215 721	84 735	52 891	13 461	4 830	786		9 322	5 381 746
Övriga skulder								19 247	19 247
Efterställda skulder		45 000							45 000
Eget kapital								498 020	498 020
Summa skulder och eget kapital	5 217 434	129 735	52 891	13 461	4 830	786	-	526 589	5 945 726
Differens tillgångar och skulder	-1 913 697	1 695 567	36 171	34 950	333 951	271 678	3 820	-462 440	
Räntederivat, fast ränta erhålls ¹		100 000							100 000
Räntederivat, fast ränta erläggs ²						100 000			100 000
Kumulativ exponering	-1 913 697	-118 130	-81 959	-47 009	286 942	458 620	462 440	-	

Räntenettorisk; genomslag på räntenettet under kommande tolv månadersperiod vid en ränteuppgång eller nedgång på 1 procentenhet på balansdagen utgör -5 554 tkr (-3 063 tkr), givet de räntebärande tillgångar och skulder som finns per balansdagen.

Ett parallellskift av räntekurvan uppåt med 1%-enhet skulle få en påverkan på eget kapital efter skatt med -15 530 tkr.
Ett parallellskift av räntekurvan nedåt med 1%-enhet skulle få en påverkan på eget kapital efter skatt med 16 612 tkr

Sparbanken har exponeringar mot referensräntor endast i Stibor. Dessa exponeringar finns dels i de ränteswappar som Sparbanken har ingått i och dels i obligationer med rörlig ränta. De nominella beloppen av swappar med referens till Stibor framgår av tabellen nedan. Nominella belopp för räntebärande papper med referens till Stibor uppgår till 100 Mkr. Banken tillämpar inte kassaflödessäkring och osäkerheten i framtida kassaflöden refererade till Stibor påverkar därför inte bankens redovisning.

Den följande tabellen illustrerar förfallostrukturen och genomsnittliga räntan för de säkringsinstrument som används i bankens dynamiska säkringsstrategi.

Derivat och säkringsredovisning

Nominellt belopp 2019 Återstående kontraktens löptid

	Summa nominellt belopp			Positiva verkliga värden		Negativa verkliga värden	
	< 1 år	1-5 år	>5 år	2019	2018	2019	2018
Derivat ej i säkringsredovisning							
Ränterelaterade kontrakt							
Swappar		100 000		100 000	100 000	545	753
Summa		100 000		100 000	100 000	545	753

Derivat avsedda för riskhantering, ej säkringsredovisning

Sparbanken använder sig av derivat där säkringsredovisning inte tillämpas antingen därför att säkringsrelationen inte kvalificerar för säkringsredovisning enligt IAS 39 eller för att sparbanken gjort bedömningen att den volatilitet som uppstår om säkringsredovisning inte tillämpas inte är så stor för att motivera det merarbete som säkringsredovisning medför. Derivatet används för att skydda sparbanken mot ränterisk.

Valutarisk

Sparbanken är i princip inte utsatt för valutarisk. Den (begränsade) utlåning i utländsk valuta som sparbanken har i sin tillgångsportfölj, säkras genom överensstämmande upplåning i Swedbank. Den reella valutarisken är därmed begränsad till sparbankens begränsade medel för valutaväxling på bankkontoren. Valutarisken kan därför inte påverka sparbankens ställning eller resultat.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser (oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till det aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas med på marknaden).

Per 31 december 2019 har Sparbanken 201 000 st Swedbank AB vilket uppgick till ett marknadsvärde om 28 030 tkr vid årets utgång. En generell förändring med 1 procentenhet av aktiekurserna beräknas påverka sparbankens resultat före skatt med approximativt 0 tkr för året som slutar 31 december 2019 (0 tkr) samt påverka eget kapital med 280 tkr (2 tkr). Motsvarande förändring påverkar sparbankens totalresultat med approximativt 280 tkr (2 tkr).

Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att fel eller brister i administrativa rutiner leder till oväntade ekonomiska eller förtroende- mässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, bristfälliga system eller teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, internt eller externt, ingår i den operativa risken.

De operativa riskerna motverkas genom intern kontroll. Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process i sparbanken, som bl a omfattar

- kravet på att det skall finnas ändamålsenliga rutiner och instruktioner,
- klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna,
- IT-stöd i form av ekonomi-, kredit och inlåningssystem med inbyggda maskinella avstämningar och kontroller,
- behörighetssystem,
- interna informations- och rapporteringssystem för att bl a tillgodose ledningens krav på information om exempelvis sparbankens riskexponering, samt
- informationssäkerhet och fysisk säkerhet för att skydda sparbankens och kundernas tillgångar.

Not 4 Räntenetto

<u>TSEK</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	74	56
Utlåning till allmänheten	81 899	74 415
Räntebärande värdepapper	4 712	2 614
Summa	86 685	77 085
<i>Varav: ränteintäkt från finansiella tillgångar redovisade till</i>		
- upplupet anskaffningsvärde	81 973	74 471
- verkligt värde via övrigt totalresultat	4 712	2 614
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-630	-1 227
Inlåning från allmänheten	-9 321	-9 224
<i>varav kostnad för insättningsgaranti</i>	<i>-5 244</i>	<i>-5 334</i>
Derivat	-536	-878
- <i>ej säkringsredovisning</i>	-536	-878
Efterställda skulder	-849	-3 000
Övriga	-74	-212
Summa	-11 410	-14 541
Varav: räntekostnad från finansiella skulder redovisade till		
- upplupet anskaffningsvärde	-11 410	-14 541
Räntenetto	75 275	62 544
	2019	2018
Räntemarginal (Totala ränteintäkter i % av medelomslutning (MO) minus totala räntekostnader i % av MO exkl. genomsnittligt eget kapital och obeskattade reserver)	1,22	1,05
Placeringsmarginal (Räntenetto i % av MO)	1,23	1,08

Not 5 Erhållna utdelningar

<u>TSEK</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Swedbank AB	2 854	13
Sparbankernas Försäkrings AB	36	47
Summa	2 890	60

Not 6 Provisionsintäkter

<u>TSEK</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Betalningsförmedlingsprovisioner	7 355	7 134
Utlåningsprovisioner	23 859	25 980
Inlåningsprovisioner	9 165	8 900
Provisioner avseende utställda finansiella garantier	155	150
Värdepappersprovisioner	13 436	12 757
Övriga provisioner	4 931	4 767
Summa	58 901	59 688

Not 7 Provisionskostnader

<u>TSEK</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Betalningsförmedlingsprovisioner	-4 588	-4 579
Värdepappersprovisioner	-2 302	-2 261
Övriga provisioner	-895	-863
Summa	-7 785	-7 703

Not 8 Nettoresultat av finansiella transaktioner

<u>TSEK</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Räntebärande värdepapper	1 976	791
Andra finansiella instrument	208	-493
Valutakursförändringar	1 232	1 210
Förändring i förlustreserv för förväntade kreditförluster, värdepapper värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-29	62
Summa	3 387	1 570
Nettovinst/nettoförlust uppdelat per kategori	2019	2018
Vinst vid försäljning av investeringar	1 976	791
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen, tvingande	208	-493
Förändring i förlustreserv för förväntade kreditförluster, värdepapper värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-29	62
Valutakursförändringar	1 232	1 210
Summa	3 387	1 570

Not 9 Övriga rörelseintäkter

TSEK	2019	2018
Intäkter från rörelsefastigheter	225	222
Preskriberade medel	1 075	57
Realisationsvinst vid avyttring av materiella tillgångar	141	4
Aterbetalning Sparbankernas Säkerhetskassa	–	1 379
Övriga rörelseintäkter	210	323
Summa	1 651	1 985

Not 10 Allmänna administrationskostnader

TSEK	2019	2018
Personalkostnader		
Löner och arvoden	-24 337	-24 735
Sociala avgifter	-9 385	-9 226
Kostnad för pensionspremier	-4 737	-3 849
Avsättning till vinstandelsstiftelse, inkl. löneskatt	-2 252	-1 487
Övriga personalkostnader	-1 461	-1 804
Summa personalkostnader	-42 172	-41 101
Övriga administrationskostnader		
Hyror och andra lokalkostnader	-2 095	-2 272
IT-kostnader	-17 940	-17 210
Konsulttjänster	-1 358	-3 708
Revision	-959	-743
Porto och telefon	-2 145	-2 327
Fastighetskostnader	-1 479	-839
Övriga	-3 557	-2 646
Summa övriga administrationskostnader	-29 533	-29 745
Summa	-71 705	-70 846

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

TSEK	2019		2018	
	Ledande befattningshavare	Övriga anställda	Ledande befattningshavare	Övriga anställda
Löner	2 788	21 549	2 716	22 019
Sociala kostnader	1 196	8 189	1 033	8 193
Summa	3 984	29 738	3 749	30 212

Av sparbankens pensionskostnader på 4 737 tkr (3 849 tkr) avser 1 470 tkr (1 402 tkr) sparbankens ledande befattningshavare (2 (2) personer).

Ledande befattningshavares ersättningar

Berednings- och beslutsprocess

Ersättning till verkställande direktör och vice verkställande direktör beslutas av styrelsen.

Ledande befattningshavare utgörs av VD och vice VD.

Lön och arvoden

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår fast arvode och sammanträdesarvode enligt sparbanksstämmans beslut.

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension. Ersättning till verkställande direktören för 2019 har beslutats av styrelsen.

Arvode till valberedningen har utgått med 66 tkr (74 tkr). Valberedningen består av 4 ledamöter och är utsedda av huvudmännen.

Löner och ersättningar till ledande befattningshavare och styrelse

TSEK	Grundlön / styrelse-arvode		Övriga förmåner	Pensions-kostnad	Vinstandels stiftelse	Övriga ersättningar	Summa	Pensions-förpliktelse
	Rörlig ersättning							
Styrelsens ordförande Daniel Jonasson	233	281					514	
Göran Andersson	93	104					197	
Camilla Lindblom Fors	70	75					145	
Astrid Olsson	70	72					142	
Hans-Olov Blom	70	72					142	
Ake Carlsson	70	74					144	
Sven-Bertil Nilsson	23	30					53	
VD Magnus Olsson	1 906		165	1 114	40		3 225	
vVD Stefan Fritz	882		93	356	40		1 371	
Personalrepresentanter	1 149		22	218	80		1 469	
Summa	4 566	708	280	1 688	160	–	7 402	–

Löner och ersättningar till ledande befattningshavare och styrelse

TSEK	Grundlön / styrelse-arvode		Övriga förmåner	Pensions-kostnad	Vinstandels stiftelse	Övriga ersättningar	Summa	Pensions-förpliktelse
	Rörlig ersättning							
Styrelsens ordförande Daniel Jonasson	200	272					472	
Göran Andersson	90	107					197	
Camilla Lindblom Fors	60	87					147	
Astrid Olsson	60	78					138	
Hans-Olov Blom	60	81					141	
Sven-Bertil Nilsson	60	72					132	
Ake Carlsson	60	78					138	
VD Magnus Olsson	1 837		156	1 073	30		3 096	
vVD Stefan Fritz	879		89	329	30		1 327	
Personalrepresentanter	1 178		21	176	60		1 435	
Summa	4 484	775	266	1 578	120	–	7 223	–

Avsättning till vinstandelsstiftelse sker på samma villkor för bankledning som för övriga medarbetare.

Under året har det utgått 40 tkr (fg år 30 tkr) per heltidsanställd vilket totalt innebär en kostnad för banken med 2 252 tkr (fg år 1 487 tkr) inkl löneskatt. Övriga förmåner avser tjänstebil och ränteförmån.

Pensioner

VD har utöver ordinarie pensionsavtal med SPK, 10% av lönen avsatt till en direkt pension. Upplysningar om inbetalningar och värde framgår av not 26.

Avgångsvederlag

VD har rätt till lön under uppsägningstid i 12 månader.

Lån till ledande befattningshavare

TSEK	2019	2018
Verkställande direktör och vice verkställande direktör (ställföreträdande för verkställande direktör)	267	339
Styrelseledamöter och styrelsesuppleanter	8 068	8 909
Summa	8 335	9 248

Samtliga lån avser lån med fullgod pantsäkerhet eller borgen bortsett från 122 tkr (225 tkr) i krediter utan säkerhet, till ett beviljat belopp av 122 tkr (225 tkr). Lånevillkoren överensstämmer med dem som normalt tillämpas vid kreditgivning till allmänheten eller till övrig personal.

Offentliggörande av uppgifter om ersättning

Upplysningar om ersättningar som ska lämnas i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2011:1 2 kap. 11 § lämnas på företagets hemsida, www.dalsbank.se.

Medelantalet anställda

	2019	2018
Sparbanken		
- varav kvinnor	31	34
- varav män	14	13
Totalt	45	47

Könsfördelning i ledningen

Styrelsen		
Antal kvinnor	4	4
Antal män	5	6
Övriga ledande befattningshavare inkl verkställande direktören		
Antal kvinnor		
Antal män	2	2

Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2019	2018
Revisionsgruppen i Borås AB		
Revisionsuppdrag	108	106

Med revisionsuppdrag avses lagstadgar revision av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på sparbankens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 11 Övriga rörelsekostnader

TSEK	2019	2018
Avgifter till centrala organisationer	-1 178	-1 269
Försäkringskostnader	-769	-764
Säkerhetskostnader	-616	-730
Marknadsföringskostnader	-2 524	-1 876
Övriga rörelsekostnader	-78	-52
Summa	-5 165	-4 691

Not 12 Kreditförluster, netto

TSEK	2019	2018
Lån till upplupet anskaffningsvärde, lånelöften samt finansiella garantier		
Förändring kreditförlustreserv stadie 1	-43	-761
Förändring kreditförlustreserv stadie 2	2 007	423
Kreditförluster netto ej kreditförsämrad utlåning, lånelöften samt finansiella garantier	1 964	-338
Förändring kreditförlustreserv stadie 3	9 317	-1 591
Periodens bortskrivning avseende konstaterade förluster	-15 215	-3 313
Återvinningar på tidigare konstaterade förluster	1 065	446
Kreditförluster netto, kreditförsämrad utlåning, låneåtaganden samt finansiella garantier	-4 833	-4 458
Summa kreditförluster netto	-2 869	-4 796

Not 13 Skatter

Redovisat i rapporten över resultat och övrigt totalresultat/rapport över resultat

TSEK	2019	2018
Aktuell skattekostnad		
Årets skattekostnad	-11 131	-8 998
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-27	-652
	-11 158	-9 650
Uppskjuten skatteintäkt	191	57
	191	57
Totalt redovisad skattekostnad	-10 967	-9 593

Avstämning av effektiv skatt

TSEK	2019	2018
Resultat före skatt	53 087	36 359
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	21,4% -11 361	22,0% -7 999
Ej avdragsgilla kostnader	0,5% -268	2,6% -931
Ej skattepliktiga intäkter	-1,2% 618	0,0% 13
Skatt hänförlig till tidigare år	0,1% -27	1,8% -652
Effekt av ändrade skattesatser/och skatteregler	0,0% -	0,1% -24
Övrigt	-0,1% 70	0,0% -
Redovisad effektiv skatt	20,7% -10 967	26,4% -9 593

Skatt hänförlig till övrigt totalresultat

TSEK	Före skatt	Skatt	Efter skatt
	2019		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över övrigt totalresultat	-12 721	144	-12 577
Övrigt totalresultat	-12 721	144	-12 577
	2018		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över övrigt totalresultat	-3 694	812	-2 882
Övrigt totalresultat	-3 694	812	-2 882

Redovisat i balansräkningen

Uppskjutna skattefordringar och skulder hänför sig till följande:

TSEK	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Pensionsavsättningar	551	359	-	-	551	359
Skattefordringar/-skulder, netto	551	359	-	-	551	359

Förändrad skattesats

Fr o m 1 januari 2019 är skattesatsen i Sverige 21,4% för att sedan sänkas till 20,6% fr o m 1 januari 2021.

Not 14 Belåningsbara statsskuld förbindelser m m

TSEK	2019-12-31		2018-12-31	
	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde
Belåningsbara statsskuld förbindelser m m				
Svenska kommuner	419 273	419 273	277 925	277 925
Summa	419 273	419 273	277 925	277 925
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden		10 273		937
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden		-		-12
Summa		10 273		925

Samtliga tillgångar i balansposten ingår i steg 1 vid beräkningen av förväntade kreditförluster, vilket innebär att någon betydande ökning av kreditrisk inte skett och att förlustreserven beräknas utifrån de förväntade förlusterna för de kommande 12 månaderna. Ackumulerad förlustreserv för förväntade kreditförluster redovisade i resultaträkningen och som minskar det redovisade värdet för balansposten uppgår till 0 tkr.

Not 15 Utlåning till kreditinstitut

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Utestående fordringar, redovisat värde		
-Utlåning i svensk valuta	356 063	383 730
-Utlåning i utländsk valuta	3 941	3 956
Summa	360 004	387 686

Not 16 Utlåning till allmänheten

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Utestående fordringar, redovisat värde		
-Utlåning i svensk valuta	3 701 071	3 354 890
-Utlåning i utländsk valuta	2 739	1 499
Förlustreserver	-14 089	-25 309
Summa	3 689 721	3 331 080

Förändringar i redovisat bruttovärde och förlustreserver

TSEK	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	Total
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	
Redovisat bruttovärde:				
Redovisat bruttovärde per 1 januari 2019	3 048 367	280 667	27 355	3 356 389
Nya finansiella tillgångar	834 650	25 748	5	860 403
Bortbokade finansiella tillgångar	-312 137	-26 036	-14 510	-352 683
Överföringar mellan stadier under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	-138 011	138 011		-
från stadie 1 till stadie 3	-442		442	-
från stadie 2 till stadie 1	141 650	-141 650		-
från stadie 2 till stadie 3		-9 844	9 844	-
från stadie 3 till stadie 2		956	-956	-
från stadie 3 till stadie 1	1 521		-1 521	-
Övrigt	-143 657	-15 944	-698	-160 299
Redovisat bruttovärde per 31 december 2019	3 431 941	251 908	19 961	3 703 810
Förlustreserver				
Förlustreserver per 1 januari 2019	3 151	6 720	15 438	25 309
Nya finansiella tillgångar	933	335	2	1 270
Bortbokade finansiella tillgångar	-247	-883	-10 908	-12 038
Förändrade riskvariabler (EAD, PD, LGD)	286	-989	732	29
Förändringar i makroekonomiska scenarier	-218	-190	-12	-420
Förändringar pga. expertutlåtanden (manuella modifieringar och individuella bedömningar)			-320	-320
Överföringar mellan stadier under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	-657	2 572		1 915
från stadie 1 till stadie 3	-6		176	170
från stadie 2 till stadie 1	218	-1 518		-1 300
från stadie 2 till stadie 3		-429	1 229	800
från stadie 3 till stadie 2		13	-112	-99
från stadie 3 till stadie 1	1		-160	-159
Övrigt	-297	-658	-113	-1 068
Förlustreserver per 31 december 2019	3 164	4 973	5 952	14 089
Redovisat värde, netto	3 428 777	246 935	14 009	3 689 721
Öppningsbalans per 1 januari 2019	3 045 216	273 947	11 917	3 331 080
Utgående balans per 31 december 2019	3 428 777	246 935	14 009	3 689 721
Redovisat bruttovärde:				
Redovisat bruttovärde per 1 januari 2018	2 961 976	275 211	47 638	3 284 825
Nya finansiella tillgångar	647 600	6 679	601	654 880
Bortbokade finansiella tillgångar	-498 012	-51 730	-33 574	-583 316
Överföringar mellan stadier under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	-111 796	111 796		-
från stadie 1 till stadie 3	-5 385		5 385	-
från stadie 2 till stadie 1	53 984	-53 984		-
från stadie 2 till stadie 3		-7 591	7 591	-
från stadie 3 till stadie 2		286	-286	-
från stadie 3 till stadie 1				-
Övrigt				-
Redovisat bruttovärde per 31 december 2018	3 048 367	280 667	27 355	3 356 389
Förlustreserver				
Förlustreserver per 1 januari 2018	2 409	7 154	13 380	22 943
Nya finansiella tillgångar	965	91	119	1 175
Bortbokade finansiella tillgångar	-311	-1 134	-2 735	-4 180
Förändrade riskvariabler (EAD, PD, LGD)	396	-845	-1 407	-1 856
Förändringar i makroekonomiska scenarier	498	649	24	1 171
Förändringar pga. expertutlåtanden (manuella modifieringar och individuella bedömningar)			3 715	3 715
Överföringar mellan stadier under perioden				
från stadie 1 till stadie 2	-516	2 468		1 952
från stadie 1 till stadie 3	-371		528	157
från stadie 2 till stadie 1	83	-506		-423
från stadie 2 till stadie 3		-1 128	1 881	753
från stadie 3 till stadie 2		2	-67	-65
från stadie 3 till stadie 1		-31		-33
Övrigt	-2			-33
Förlustreserver per 31 december 2018	3 151	6 720	15 438	25 309
Redovisat värde, netto	3 045 216	273 947	11 917	3 331 080
Öppningsbalans per 1 januari 2018	2 959 567	268 057	34 258	3 261 882
Utgående balans per 31 december 2018	3 045 216	273 947	11 917	3 331 080

Redovisat bruttovärde och förlustreserv - branschfördelning

TSEK	31 december 2019		31 december 2018			
	Redovisat bruttovärde	Förlustreserv	Redovisat nettovärde	Redovisat bruttovärde	Förlustreserv	Redovisat nettovärde
Utlåning till allmänheten						
Privatpersoner	857 242	4 150	853 092	764 584	4 029	760 555
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 290 855	1 922	1 288 933	1 129 612	3 344	1 126 268
Tillverkningsindustri	89 740	639	89 101	100 954	3 293	97 661
Offentliga tjänster och samhällsservice	132 560	298	132 262	130 499	419	130 080
Byggnadsverksamhet	301 563	617	300 946	265 221	604	264 617
Handel	152 026	3 268	148 758	120 438	579	119 859
Transport	45 934	224	45 710	36 847	167	36 680
Hotell och restaurang	35 092	376	34 716	33 828	406	33 422
Informationsteknologi	10 103	16	10 087	9 442	27	9 415
Bank och försäkring	–	–	–	15 000	2	14 998
Fastighetsförvaltning	579 812	1 503	578 309	529 256	1 016	528 240
Bostadsrättsföreningar	38 719	5	38 714	41 395	12	41 383
Företagstjänster	114 952	455	114 497	117 786	323	117 463
Övrig företagsutlåning	55 212	616	54 596	61 527	11 088	50 439
Utlåning till allmänheten	3 703 810	14 089	3 689 721	3 356 389	25 309	3 331 080

Not 17 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

TSEK	2019-12-31		2018-12-31	
	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde
Emitterade av andra låntagare				
Svenska bostadsinstitut	147 048	147 048	250 652	250 652
Icke finansiella företag	207 467	207 467	137 899	137 899
Finansiella företag	196 774	196 774	29 958	29 958
Utländska emittenter	–	–	5 010	5 010
Summa emitterade av andra låntagare	551 289	551 289	423 519	423 519
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	551 289	551 289	423 519	423 519
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden		5 410		995
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden		-121		-476

Förlustreserven för obligationer och andra räntebärande värdepapper har under året ökat med 29 tkr.

Fördelningen av förlustreserven mellan de tre stegen är på balansdagen steg 1 – 59% (38%), steg 2 – 41% (62%)

Förlustreserven för obligationer och andra räntebärande värdepapper har redovisats i eget kapital i posten Fond för verkligt värde.

Not 18 Aktier och andelar

TSEK	2019-12-31	2018-12-31	
Aktier och andelar värderade till verkligt värde via resultaträkningen och övrigt totalresultat			
Swedbank AB	28 029	198	
Övriga	4 374	6 042	
Summa aktier och andelar	32 403	6 240	
varav:			
Noterade värdepapper på börs	28 029	198	
Onoterade värdepapper	4 374	6 042	
Företag	Antal	Verkligt värde	Redovisat värde
Aktier			
Swedbank AB	201 000	28 029	28 029
Sparbankernas Försäkrings AB	922	1 149	1 149
LFS Invest I AB	–	1 825	1 825
Ekoväst Invest AB	6 666	1 400	1 400
Summa	208 588	32 403	32 403

Investeringar i egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, innehav på balansdagen

TSEK	Per 2019-12-31		
	Verkligt värde	Överföringar av vinst eller förlust under perioden	Utdelning under perioden
Swedbank AB	28 029	-11 025	2 854
Sparbankernas Försäkrings AB	1 149	17	35
Ekoväst Invest AB	1 400	-1 092	–
Total	30 578	-12 100	2 889

Investeringar ovan är innehav av strategisk betydelse för banken varför banken anser att klassificering till verkligt värde via övrigt totalresultat är den mest rättvisande redovisningsprincipen.

Not 19 Materiella anläggningstillgångar

TSEK	Inventarier	Byggnader och mark	Totalt
Anskaffningsvärde			
Ingående balans 1 januari 2018	23 185	28 569	51 754
Förvärv	1 081	36	1 117
Avyttringar och utrangeringar	-814		-814
Utgående balans 31 december 2018	23 452	28 605	52 057
Ingående balans 1 januari 2019	23 452	28 605	52 057
Förvärv	1 274	2 498	3 772
Avyttringar och utrangeringar	-4 795	-1 000	-5 795
Utgående balans 31 december 2019	19 931	30 103	50 034
Avskrivningar			
Ingående balans 1 januari 2018	-20 720	-8 612	-29 332
Årets avskrivningar	-916	-537	-1 453
Avyttringar och utrangeringar	608	-	608
Utgående balans 31 december 2018	-21 028	-9 149	-30 177
Ingående balans 1 januari 2019	-21 028	-9 149	-30 177
Årets avskrivningar	-926	-567	-1 493
Avyttringar och utrangeringar	4 661	379	5 040
Utgående balans 31 december 2019	-17 293	-9 337	-26 630
Redovisade värden			
Per 2018-01-01	2 465	19 957	22 422
Per 2018-12-31	2 424	19 456	21 880
Per 2019-01-01	2 424	19 456	21 880
Per 2019-12-31	2 638	20 766	23 404

Not 20 Övriga tillgångar

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Skattekonto	1 043 955	1 461 367
Övriga tillgångar	3 675	3 213
Summa	1 047 630	1 464 580

Not 21 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Förutbetalda kostnader	3 261	733
Upplupna ränteintäkter	3 677	3 999
Upplupna provisionsintäkter	14 804	16 123
Summa	21 742	20 855

Not 22 Skulder till kreditinstitut

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Övriga	8	1 713
Summa	8	1 713

Not 23 Inlåning från allmänheten

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Allmänheten		
Svensk valuta	5 601 275	5 376 469
Utländsk valuta	6 473	5 277
Summa	5 607 748	5 381 746
Inlåningen per kategori av kunder		
Offentlig sektor	194 198	194 149
Företagssektor	689 361	652 160
Hushållssektor	4 498 237	4 295 806
Varav: enskilda företagare	1 510 571	1 477 685
Övriga	225 952	239 631
Summa	5 607 748	5 381 746

Not 24 Övriga skulder

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Leverantörsskulder	686	487
Preliminärskatt räntor	740	769
Avräkningskonto utlägg pantbrev	646	1 862
Anställdas källskattemedel	713	665
Övriga skulder	2 069	2 061
Summa	4 854	5 844

Not 25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna räntekostnader	337	1 243
Övriga upplupna kostnader	8 746	9 297
Förutbetalda intäkter	73	96
Summa	9 156	10 636

Not 26 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Avsättning vid årets ingång	1 745	1 377
Årets avsättning	462	447
Värdeförändring	466	-79
Avsättning för direktpension VD, inklusive löneskatt	2 673	1 745
<i>varav löneskatt</i>	522	341

Not 27 Övriga avsättningar

TSEK	2019	2018
Förlustreserver avseende finansiella garantier och låneåtaganden		
Värde vid årets ingång	269	-
Ökning i och med ändrad redovisningsprincip IFRS9	-	204
Tillkommande garanti Swedbank Hypotek retroaktivt per 2019-01-01	2 322	-
Förändring av förlustreserv under året	341	65
Totalt	2 932	269

Avsättningen för förlustreserv för utställda finansiella garantier har ökat med 2 598 tkr under året. Förändringen beror på ny reservering på Swedbank Hypotek. Fördelningen av avsättningen mellan de tre stegen är på balansdagen steg 1 – 10%, steg 2 – 36% och steg 3 - 54%.

Not 28 Efterställda skulder

	Valuta	Nom	Räntesats	Förfallodag	2019	2018
Förlagslån 1	SEK	45 000		2019-04-08	-	45 000
Summa		45 000			-	45 000

Förlagslånen är efterställda sparbankens övriga skulder, vilket innebär att de medför rätt till betalning först efter det att övriga fordringsägare erhållit återbetalning. Förlagslånet har återbetalats 2019-04-08 inklusive upplupna räntor.

Not 29 Eget kapital

För specifikation av förändringar i eget kapital se rapport över förändring i eget kapital.

Reserver för ackumulerat övrigt totalresultat

	Fond för verkligt värde
	Verkligt värde- reserv
Ingående redovisat värde 2018-01-01	4 178
Justering för ändrade redovisningsprinciper	636
Justerat ingående redovisat värde 2018-01-01	4 814
Realiserat resultat egetkapitalinstrument	-11
Förändring i verkligt värde på skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-3 633
Förändringar i förlustreserv på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat överfört till periodens resultat	-61
Skatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat	812
Utgående redovisat värde 2018-12-31	1 921
Eget kapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat – nettoförändring i verkligt värde	-12 100
Förändring i verkligt värde på skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-650
Förändringar i verkligt värde på skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat överfört till årets resultat	-26
Förändringar i förlustreserv på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat överfört till periodens resultat	29
Skatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat	144
Utgående redovisat värde 2019-12-31	-10 682

Förslag till disposition av Sparbankens vinst

Styrelsen föreslår att eget kapital disponeras enligt följande:

Anslag till allmännyttiga ändamål	2 000
Överföring till reservfond	38 321
Summa	40 321

Not 30 Ställda säkerheter

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
I form av ställda säkerheter för egna skulder och avsättningar		
Tillgångar som är direkt pantsatta för sparbankens skulder (avser direktpension)	2 151	1 405
Summa ställda säkerheter	2 151	1 405

Not 31 Eventualförpliktelser

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Garantier		
Garantiförbindelser - krediter	39 027	20 919
Garantiförbindelser - övriga	7 881	9 168
Övriga eventualförpliktelser	48 007	51 361
Summa	94 915	81 448

Not 32 Åtaganden

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Övriga åtaganden		
Valutaterminer	–	599
Kreditlöften	109 850	72 482
Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	273 131	282 917
Övriga åtaganden	7 508	7 508
Summa	390 489	363 506

Not 33 Närstående

Närståenderelationer

Sparbanken har närståenderelation med bankens styrelsemedlemmar (ej personalrepresentanter som ingår i not 10)

Sammanställning över närståendetransaktioner

I "Fordran på närstående" ingår både privat- och företagskrediter

TSEK	År	Fordran på närstående per 31 december	Skuld till närstående per 31 december	Erhållen ränta	Betald ränta
Till Sparbanken närstående personer	2019	13 930	8 179	315	15
	2018	8 644	9 424	180	3

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Vad gäller lön och andra ersättningar samt pensioner till nyckelpersoner i ledande ställning, se not 10.

Not 34 Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar 2019

TSEK	Redovisat värde				Verkligt värde	
	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsv ärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat		Totalt
	Verkligt värde (tvingande)	Initialt identifierade till verkligt värde		Skuldinstru- ment	Eget kapital- instrument	
Kassa			4 346			4 346
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m				419 273		419 273
Utlåning till kreditinstitut			360 004			360 004
Utlåning till allmänheten			3 689 721			3 689 721
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				551 289		551 289
Aktier och andelar	1 825				30 578	32 403
Övriga tillgångar			1 050 673			1 050 673
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader			21 742			21 742
Summa	1 825	-	- 5 126 486	970 562	30 578	6 129 451

Finansiella skulder 2019

TSEK	Redovisat värde				Verkligt värde	
	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsv ärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat		Totalt
	Verkligt värde (tvingande)	Initialt identifierade till verkligt värde		Skuldinstru- ment	Eget kapital- instrument	
Skulder till kreditinstitut				8		8
Inlåning från allmänheten				5 607 748		5 607 748
Derivat		545				545
Övriga skulder				4 854		4 854
Upplupna kostnader				9 156		9 156
Avsättningar				5 606		5 606
Efterställda skulder				-		-
Summa	-	545	- 5 627 372	-	-	5 627 917

Finansiella tillgångar 2018

TSEK	Redovisat värde				Verkligt värde	
	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsv ärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat		Totalt
	Verkligt värde (tvingande)	Initialt identifierade till verkligt värde		Skuldinstru- ment	Eget kapital- instrument	
Kassa			4 332			4 332
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m				277 925		277 925
Utlåning till kreditinstitut			387 686			387 686
Utlåning till allmänheten			3 331 080			3 331 080
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				423 520		423 520
Aktier och andelar	2 275				3 966	6 241
Övriga tillgångar			1 472 209			1 472 209
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader			20 855			20 855
Summa	2 275	-	- 5 216 162	701 445	3 966	5 923 848

Finansiella skulder 2018

TSEK	Redovisat värde				Verkligt värde	
	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsv ärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat		Totalt
	Verkligt värde (tvingande)	Initialt identifierade till verkligt värde		Skuldinstru- ment	Eget kapital- instrument	
Skulder till kreditinstitut				1 713		1 713
Inlåning från allmänheten				5 381 746		5 381 746
Derivat		753				753
Övriga skulder				5 844		5 844
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				10 636		10 636
Avsättningar				2 014		2 014
Efterställda skulder				45 000		45 000
Summa	-	753	- 5 446 953	-	-	5 447 706

Vissa upplysningar om finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig sparbanken av andra värderingstekniker. Banken använder observerbara data i så stor utsträckning som möjligt. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att banken gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Verkliga värden kategoriseras i olika nivåer i en verkligt värde-hierarki baserat på indata som används i värderingstekniken enligt följande:

Nivå 1:	enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument
Nivå 2:	utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Denna kategori inkluderar instrument som värderas baserat på noterade priser på aktiva marknader för liknande instrument, noterade priser för identiska eller liknande instrument som handlas på marknader som inte är aktiva, eller andra värderingstekniker där all väsentlig indata är direkt och indirekt observerbar på marknaden.
Nivå 3:	utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. Denna kategori inkluderar alla instrument där värderingstekniken innefattar indata som inte baseras på observerbar data och där den har en väsentlig påverkan på värderingen.

Ytterligare information om antaganden som gjorts vid värdering till verkligt värde liksom kvantitativa upplysningar om värderingar till verkligt värde och känsligheter framgår nedan. I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

2019		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tkr					
Belåningsbara statsskuldsförbindelser m.m.		419 273			419 273
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		551 289			551 289
Aktier och andelar		28 029	1 149	3 225	32 403
Summa		998 591	1 149	3 225	1 002 965
Derivat			545		545
Summa		0	545	0	545

2018		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tkr					
Belåningsbara statsskuldsförbindelser m.m.		277 925			277 925
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		423 520			423 520
Aktier och andelar		198	1 276	4 767	6 241
Summa		701 643	1 276	4 767	707 686
Derivat			753		753
Summa		0	753	0	753

Avstämning av verkliga värden i nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbar indata (nivå 3).

TSEK	Aktier och andelar
Ingående balans 2018-01-01	5 717
Försäljningslikvid försäljning	-950
Utgående balans 2018-12-31	4 767
Ingående balans 2019-01-01	4 767
Försäljningslikvid försäljning	-450
Värdejustering	-1 092
Utgående balans 2019-12-31	3 225

Värdering till verkligt värde - Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrument som redovisas i tabellen ovan.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna Aktier och andelar, Belåningsbara statsskuldsförbindelser samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Derivatinstrument tas upp till det verkliga värde som erhålls från motpart där verkligt värde beräknats med hjälp av en värderingsmodell som är etablerad på marknaden för värdering av den typ av derivatinstrument som det är fråga om. Aktieindexobligationer värderas till verkligt värde via resultaträkningen. De är inte föremål för daglig handel på en aktiv marknad har det verkliga värdet hittills beräknats från utvecklingen av underliggande index/kurser per balansdagen för respektive instrument.

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivatinstrument beräknas baserat på framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterade till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har använts, beräknas framtida kassaflöden på den av företagsledningen bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Not 35 Specifikation till kassaflödesanalys

Likvida medel

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassa	4 345	4 332
Utlåning till kreditinstitut	360 004	387 686
Skulder till kreditinstitut	-8	-1 713
Summa	364 341	390 305

Betalda räntor och erhållen utdelning som ingår i kassaflödet från den löpande verksamheten

TSEK	2019-12-31	2018-12-31
Erhållen utdelning	2 890	60
Erhållen ränta	87 007	78 263
Erlagd ränta	-12 316	14 541

Not 36 Händelser efter balansdagen

Den 17:e mars beslutade Dalslands Sparbank att aktivera bankens krisberedskap med anledning av Coronaviruset. Beredskapen innebär bl.a att krisledningsgruppen sammanträder löpande under perioden för att säkerställa att bankens prioriteringar nås. Det innebär även att bankens mål ändras för att reflektera den aktuella situationen och information från svenska myndigheter. Bankens prioriteringar under krisperioden är i första hand att värna om liv och hälsa och i andra hand att bevara och säkerställa värden. Att säkerställa värden innebär att banken ska kunna drivas vidare med minsta möjliga störningar och att bankens kunder ska stöttas så att inte livskraftiga företag går förlorade eller privatpersoner hamnar i problem i denna aktuella situation. Att stötta kunder kan i ett första skede bestå i amorteringsbefrielse, men även andra åtgärder såsom nyutlåning kan bli aktuella. Bankens Vd har formaliserat de beslut som behövs för att i första hand nå bankens prioriteringar och banken kommunicerar löpande och i flera kanaler med bankens intressenter för att säkerställa en korrekt och uppdaterad information från banken.

Not 37 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Viktiga bedömningar vid tillämpning av sparbankens redovisningsprinciper

Viktiga bedömningar vid tillämpning av sparbankens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Förväntade kreditförluster

Sparbanken har utvecklat en metod för beräkning och skattning av förväntade kreditförluster. Denna typ av skattning kan göras med en rad olika modeller. Sparbanken har utformat sin metod utifrån den bäst tillgängliga informationen. I modellutvecklingen har ett antal olika val gjorts av matematisk och statistisk modeller för skattningarna. Valet av dessa metoder och modeller är kritiska för vilket utfall som erhålls, och ett annat val av metod och modell skulle kunna ha fått ett annorlunda utfall när det gäller de förlustreserver och förändringar i förlustreserver som redovisas i denna årsredovisning.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Sparbankens redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier:

Finansiella tillgångar och skulder som sparbanken initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.

Klassificering av finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde utgörs av skuldinstrument som förvaltas med målet att realisera instrumentens kassaflöden genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgörs av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet

Säkringskvalifikationer

Avgörande för att finansiella instrument ska kvalificera som säkringsrelation är att sparbanken förväntar sig säkringen ska vara högst effektiv över säkringsinstrumentets löptid.

Vid redovisning av derivat som kassaflödessäkringar ska den säkrade kassaflödesexponeringen hänföra sig till högst sannolika framtida kassaflöden.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Nedskrivningar för kreditförluster

Sparbankens metoder och modeller för beräkning och redovisning av förväntade kreditförluster kännetecknas av en hög nivå av antaganden om framtiden. Dessa antaganden avser bland annat skattningar av hur historiska erfarenheter kommer att utveckla sig i framtiden utifrån antaganden om olika makroscenariers utveckling. Närmare beskrivning av dessa antagandens karaktär och känslighet lämnas nedan.

Antaganden och beräkningsmetoder för att fastställa förlustreserv för förväntade kreditförluster

Fastställande av en betydande ökning i kreditrisk

Sparbanken använder både kvantitativa och kvalitativa indikatorer för att bedöma en betydande ökning i kreditrisk. Kriterierna beskrivs i not 2 redovisningsprinciper. Ett annorlunda beslut om hur stor en sådan förändring behöver vara för att utgöra en betydande ökning av kreditrisk skulle påverkat storleken i förlustreserven.

Beaktande av framåtblickande makroekonomiska scenarier

Framåtblickande information ingår både i bedömningen av betydande ökning av kreditrisken samt i beräkningen av förväntade kreditförluster. Från analyser av historisk data har sparbankens riskkontroll identifierat och beaktat makroekonomiska faktorer som påverkar kreditrisk och kreditförluster för olika portföljer. Dessa faktorer baseras på geografi, låntagare och produkttyp. De mest korrelerade faktorerna är BNP-tillväxt, bostads- och fastighetspriser, arbetslöshet, oljepriser och räntor. Sparbanken övervakar via samarbetspartnern Swedbank löpande den makroekonomiska utvecklingen. Detta inkluderar att definiera framåtblickande makroekonomiska scenarier för olika portföljsegment och översätter dem till makroekonomiska prognoser. Dessa prognoser tar hänsyn till intern och extern information och överensstämmer med framåtblickande information som används för andra ändamål såsom ekonomisk planering och prognosarbete. Utgångsscenarioet baseras på antaganden som motsvarar bankens planeringsscenario och utifrån detta skapas alternativa scenarier som tar både en mer positiv och en mer negativ framtidsutsikt i beaktande.

I allmänhet innebär en försämring av en ekonomisk framtidsutsikt, baserad på prognostiserade makroekonomiska faktorer för varje scenario, eller en ökning av sannolikheten för att värsta tänkbara scenario skulle inträffa, en ökning av både antalet lån som övergår från Steg 1 till Steg 2 och de beräknade kreditreserveringarna. Däremot kommer en förbättring av framtidsutsiktterna, baserad på prognosticerade makroekonomiska faktorer, eller en ökning i sannolikhet för bästa tänkbara scenario skulle inträffa, ha motsatt effekt. Det är inte möjligt att på ett rimligt sätt isolera effekterna av förändringar i de olika makroekonomiska faktorerna för ett visst scenario på grund av sambandet mellan faktorerna samt inbördes samband mellan nivån av pessimism, som är inneboende i ett visst scenario, och dess sannolikhet att uppstå.

Värdering av 12 månaders och återstående löptids förväntade kreditförluster

Den viktigaste indata som används för att värdera förväntade kreditförluster är:

- sannolikhet för fallissemang (PD);
- förlust vid fallissemang (LGD);
- exponeringar vid fallissemang (EAD); och
- förväntad löptid

Dessa beräkningar härleds från utvecklade statistiska modeller som tillhandahållits av samarbetspartnern Swedbank. Modellerna tar både historiska data och sannolikhetsviktade framåtblickande scenarier i beaktning.

Sannolikhet för fallissemang (PD)

PD för 12 månader och PD för återstående löptid motsvarar sannolikheten för fallissemang som förväntas inträffa under de kommande 12 månaderna respektive den finansiella tillgångens hela återstående löptid. De baseras på de förhållanden som existerar på balansdagen samt framtida ekonomiska förhållanden som påverkar kreditrisk. PD-modellerna är baserade på homogena delsegment av den totala kreditportföljen, till exempel produktgrupp. De används för att härleda 12 månaders PD och PD för återstående löptid.

Intern riskklassificering baserad på PD-modellen enligt IRK-metoden ger indata till PD-modeller som baseras på IFRS 9. Historisk information för fallissemang används för att skapa terminsstrukturer för PD på balansdagen, vilka sedan justeras för att härleda framåtriktade PD. En försämring av en ekonomisk framtidsutsikt baserad på prognostiserade makroekonomiska variabler för varje scenario eller en ökning i att sannolikheten för att värsta tänkbara scenario ska inträffa resulterar i ett högre PD. Detta ökar både antalet lån som överförs från Steg 1 till Steg 2 och de beräknade kreditreserveringarna.

Förlust vid fallissemang (LGD)

LGD motsvarar de beräknade kreditförluster som väntas vid fallissemang med hänsyn tagen till förväntat värde av framtida återvinningar, realisering av säkerheter, när i tiden återvinningarna förväntas ske och pengars tidvärde. Vid beräkning av LGD är säkerhetstyp, typ av låntagare och avtalsinformation ett minimikrav. LGD-beräkningarna baseras på historisk information av förlustdata i homogena delsegment av den totala kreditportföljen, till exempel land, säkerhetstyp och produkt. Framåtblickande makroekonomiska faktorer återspeglas i LGD-beräkningarna genom dess inverkan på belåningsgraden. En försämring av en ekonomisk framtidsutsikt baserad på makroekonomiska faktorer för varje scenario eller en ökning i att sannolikheten för att värsta tänkbara scenario ska inträffa, resulterar i en högre LGD och även de beräknade kreditreserveringarna och vice versa.

Exponeringar vid fallissemang (EAD)

EAD representerar en beräknad kreditexponering vid ett framtida datum för fallissemang med hänsyn tagen till förväntade förändringar i kreditexponering på balansdagen. Sparbankens metod för modellering av EAD återspeglar nuvarande avtalsvillkor för återbetalning av kapital och ränta, förfallodatum och förväntat utnyttjande av outnyttjade limiter för revolverande kreditfaciliteter och oåterkalleliga åtaganden utanför balansräkningen.

Förväntad löptid

Sparbanken beräknar förväntade kreditförluster med hänsyn tagen till risk för fallissemang under återstående löptid. Generellt är förväntad löptid begränsad till den maximala avtalsperiod som sparbanken är utsatt för kreditrisk även om en längre period överensstämmer med affärspraxis. Alla avtalsvillkor tas hänsyn till när förväntad löptid fastställs, inklusive återbetalnings-, förlångnings- och överföringsalternativ som är bindande för sparbanken. Det enda undantaget från denna generella princip tillämpas på vissa revolverande krediter, såsom kreditkort, där förväntad löptid är den förväntade beteendemässiga löptiden, vilken uppskattas genom produktspecifik historisk data och sträcker sig upp till 10 år. För bolåneportföljen tillämpar sparbanken en beteendemässig löptidsmodell som beräknar sannolikheten för att en exponering fortfarande är aktiv och inte i fallissemang till något tillfälle under återstående löptid (vilket även innefattar sannolikhet för förtida återbetalning).

IFRS 9 vs reglerande kapitalramverk

Beräkningen av förväntade kreditförluster enligt IFRS 9 skiljer sig från förväntade kreditförluster enligt Baselregelverket. Även om Sparbankens IRK-data, som används för att beräkna förväntade kreditförluster, enligt Baselregelverket, utgör grunden för IFRS 9-modeller, görs justeringar och i vissa fall används nya modeller för att uppfylla kraven enligt IFRS 9.

Individuellt bedömda lån

Sparbanken bedömer väsentliga osäkra kreditexponeringar individuellt och utan att använda indata från modeller. Reserveringar för kreditförluster för dessa kreditexponeringar fastställs genom att diskontera förväntade kassaflöden och ta hänsyn till minst två möjliga scenarier, varav ett är ett förlustscenario. De möjliga resultaten tar hänsyn till både makroekonomiska och icke-makroekonomiska (låntagarspecifika) scenarier.

Framtida kassaflöden uppskattas med hänsyn till en rad relevanta faktorer, såsom kassaflödets storlek och källor, låntagarens inkomster och kvalitet, återvinningsvärden på säkerheter, sparbankens ställning i förhållande till andra fordringsägare, förväntade direkta externa kostnader och löptid av återvinningsprocessen samt nuvarande och framtida ekonomiska förhållanden. Storlek och tidpunkten för förväntade kassaflöden beror på låntagarens framtida utveckling och värdering av säkerheter, varav båda kan påverkas av framtida ekonomiska förhållanden. Dessutom kan säkerheter vara illikvida. Bedömningar ändras när ny information blir tillgänglig eller när återvinningsstrategier utvecklas, vilket resulterar i regelbundna revideringar av reserveringar för kreditförluster.

Fastställande av verkligt värde

Sparbankens redovisningsprinciper för värdering till verkligt värde framgår av Not 2 Redovisningsprinciper. Ytterligare information om antaganden som gjorts vid värdering till verkligt värde framgår av not 34 Finansiella tillgångar och skulder.

Not 38 Kapitaltäckning

Kapital

Fastställande av Dalslands Sparbanks (562500-5243) lagstadgade kapitalkrav regleras från och med 2014 i Förordning (EU) 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag (CRR). Kompletterande regler har införts i svensk lag genom föreskrifterna FFFS 2008:25 samt FFFS 2014:12. Upplysningar avseende periodisk information lämnas i enlighet med tillsynsförordningen, Finansinspektionens föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar och Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013.

Sparbankens kapital består av eget kapital.

Reglerna om kapitaltäckning bidrar till att stärka sparbankens motståndskraft mot finansiella förluster och därigenom skydda sparbankens kunder. Reglerna innebär att sparbankens kapitalbas med marginal ska täcka dels de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket omfattar kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom skall omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens interna utvärdering av kapital och risker.

Sparbanken har en fastställd utvärdering av kapitalbehovet baserad på

- sparbankens riskprofil,
- identifierade risker med avseende på sannolikhet och ekonomisk påverkan,
- s k stresstester och scenarionalyser,
- förväntad utlåningsexpansion och finansieringsmöjligheter, samt
- ny lagstiftning, konkurrenternas ageranden och andra omvärldsförändringar.

Översynen av kapitalbehovet är en integrerad del av arbetet med sparbankens årliga verksamhetsplan. Behovet följs upp och en årlig översyn görs för att säkerställa att riskerna är korrekt beaktade och avspeglar sparbankens verkliga riskprofil och kapitalbehov.

Varje ändring/komplettering i av styrelsen fastställda policy/strategidokument ska i likhet med viktigare kreditbeslut och investeringar alltid relateras till sparbankens aktuella och framtida kapitalbehov.

Information om sparbankens riskhantering lämnas i not 3.

Sparbanken har valt att i denna årsredovisning endast lämna de upplysningar som krävs om kapitalbas och kapitalkrav enligt 6 kap. 4 § i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25). Övriga upplysningar om kapitaltäckning lämnas på sparbankens hemsida www.dalsbank.se.

Det finns inga pågående eller förutsedda materiella eller rättsliga hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen.

Sparbanken uppfyller dels det lagstadgade kravet på kapitaltäckning, dels det internt bedömda kapitalbehovet.

Nedan redovisas kapitalbas, kapitalkrav m m enligt gällande regelverk.

Kapitalbas

<i>TSEK</i>	2019-12-31	2018-12-31
<i>Kärnprimärkapital: instrument och reserver</i>		
Reservfond	495 300	478 463
Balanserad vinst eller förlust	-1 799	-9 130
Akkumulerat annat totalresultat (Fond för v. värde)	-10 682	1 921
Verifierat resultat efter avdrag för föreslagen vinstdisposition och förutsägbara kostnader	40 120	25 966
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	522 939	497 220
<i>Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar</i>		
Lagstiftningsjusteringar som avser orealiserade vinster och förluster	-1 003	-708
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-1 003	-708
Kärnprimärkapital	521 936	496 512
Supplementärt kapital	—	—
Totalt kapital	521 936	496 512

Kapitalrelationer, buffertar m.m.

Totala riskvägda tillgångar	3 022 479	2 644 573
Kärnprimärkapitalrelation	17,27%	18,77%
Primärkapitalrelation	17,27%	18,77%
Total kapitalrelation	17,27%	18,77%
Bruttosoliditet	8,16%	8,04%
Buffertkrav	4,50%	4,50%
varav kapitalkonserveringsbuffert	2,50%	2,50%
varav kontracyklisk kapitalbuffert	2,50%	2,00%
Kärnprimärkapital tillgängligt att använda som buffert	9,27%	10,77%
Innehav i kärnprimärkapitalinstrument i vilka sparbanken har en väsentlig investering (belopp under tröskelvärdet på 10,00 procent)	29 178 tkr	1 474 tkr

Kapitalkrav och riskvägdt exponeringsbelopp

	2019		2018	
	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp
<i>Kreditrisk enligt schablonmetoden</i>				
Exponeringar mot institut	9 145	114 306	6 453	80 660
Exponeringar mot företag	108 466	1 355 817	90 102	1 126 274
Exponeringar mot hushåll	78 334	979 176	74 756	934 452
Säkrade genom panträtt i fast egendom	21 232	265 405	18 145	226 818
Fallerade exponeringar	1 062	13 277	652	8 147
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	1 176	14 705	2 005	25 065
Aktieexponeringar	2 592	32 403	499	6 240
Övriga poster	3 209	40 113	2 845	35 561
Summa för exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden	225 216	2 815 202	195 457	2 443 217

Operativ risk

Operativ risk enligt schablon/basmetoden	16 557	206 964	16 074	200 919
Summa exponeringsbelopp för operativ risk	16 557	206 964	16 074	200 919

Kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk enligt schablonmetoden

	25	313	35	438
Summa riskvägt exponeringsbelopp och kapitalkrav	241 798	3 022 479	211 566	2 644 574

Kapitalkrav Pelare 1, enligt ovan	241 798	211 566
Kapitalkrav Pelare 2, internt bedömt tillkommande kapitalkrav	101 739	89 343
Kapitalkrav kapitalkonserveringsbuffert	75 562	66 114
Kapitalkrav kontracyklisk kapitalbuffert	75 461	52 785
Kapitalkrav kapitalplaneringsbuffert	–	–
Totalt kapitalbaskrav	494 560	419 808
Total kapitalbas	521 936	496 512
Kapitalöverskott	27 376	76 704

Not 39 Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Sparbanken har ett omfattande samarbete med Swedbank AB. Detta regleras i ett samarbetsavtal som för närvarande gäller till och med 2024-06-30.

Avtalet omfattar bl a förmedling av hypoteksutlåning till Swedbank Hypotek och förmedling av fond och försäkringssparande till Robur Fond och Försäkring.

Dalslands Sparbank har per 2019-12-31 förmedlat hypoteksutlåning till Swedbank Hypotek till en volym på 2 602 285 tkr. För detta har banken erhållit en provisionsersättning för 2019 på 20 587 tkr, som redovisas som utlåningsprovisioner.

Omkreditförluster uppstår i förmedlad kreditstock avräknas dessa från utbetalda provisioner upp till ett maximalt belopp om innevarande provisioner. Till Robur Fond och Försäkring har banken förmedlat fondsparande på 2 030 123 tkr och försäkringssparande på 1 030 007 tkr. För detta har banken erhållit en provisionsersättning för 2019 på 12 537 tkr respektive 4 031 tkr som redovisas som värdepappersprovision respektive övriga provisioner. Provisionen för både fond och försäkring beräknas utifrån utestående marknadsvärde dag för dag.

Styrelsens försäkran och Årsredovisningens påtecknande

Härmed försäkras att, så vitt vi känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för sparbank. De lämnade uppgifterna stämmer med de faktiska förhållandena i verksamheten och ingenting av väsentlig betydelse har utelämnats som skulle kunna påverka den bild av sparbanken som skapats av årsredovisningen.

Årsredovisningen har, som framgår ovan, godkänts för utfärdande av styrelsen den 26 mars 2020. Sparbankens resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 23 april 2020.

Mellerud den 26 mars 2020

Daniel Jonasson
Ordförande

Göran Andersson
v. ordförande

Camilla Lindblom Fors

Astrid Olsson

Hans-Olov Blom

Åke Carlsson

Magnus Olsson
verkst. direktör

Birgitta Hedlund
personalrepresentant

Christina Nordwall
personalrepresentant

Revisionsberättelse har avgivits den 30 mars 2020.

Kalle Wrane
Aukt. revisor

Revisionsberättelse

Till sparbanksstämman i Dalslands Sparbank, org.nr 562500-5243.

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Dalslands Sparbank för år 2019.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Dalslands Sparbanks finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att sparbanksstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till styrelsen i enlighet med revisorsförordningens (537/2014/EU) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till Dalslands Sparbank enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014/EU artikel 5.1 har tillhandahållits Dalslands Sparbank.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlas inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Utlåning till allmänheten och reserveringar

Utlåning till allmänheten uppgår till väsentliga belopp. Detta innebär att identifiering av osäkra krediter och uppskattning av belopp för nedskrivning har betydande påverkan på bankens resultat och ställning. Därför har jag ansett redovisningen av utlåning till allmänheten vara ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.

Jag har granskat bankens kontroller i processen för att identifiera kredit med ökad kreditrisk, samt kontrollerna i processen för att beräkna eventuellt reserveringsbehov. Jag har granskat och bedömt enskilda krediters värdering utifrån tillgänglig information om det enskilda engagemanget och tillhörande säkerheter. Urvalet av krediter som har bedömts i revisionen har utgått från bankens bevakningsprocess som bygger på såväl intern som extern information om kredittagarna. För fullständigheten av bevakningsengagemang har jag även granskat ett urval krediter som av banken inte har bedömts vara bevakningsengagemang mot tillgänglig information om det enskilda engagemanget och tillhörande säkerheter.

Jag har även bedömt huruvida upplysningar i årsredovisningen avseende kreditreserveringar och osäkra fordringar är ändamålsenliga.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 47-49. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av sparbankens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera sparbanken, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av sparbankens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om sparbankens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att sparbanken inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindra upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Dalslands Sparbank för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att sparbanksstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till Dalslands Sparbank enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som sparbankens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av sparbankens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för sparbankens organisation och förvaltningen av sparbankens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma sparbankens ekonomiska situation och att tillse att sparbankens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och sparbankens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot sparbanken, eller
- på något annat sätt handlat i strid med sparbankslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller sparbankens reglemente.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot sparbanken, eller att ett förslag till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust inte är förenligt med sparbankslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för sparbankens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Kalle Wrane, Västermalmsgatan 21, 504 66 Borås, utsågs till Dalslands Sparbanks revisor av sparbanksstämman den 26 april 2016 och har varit sparbankens revisor sedan 1 januari 2016.

Mellerud den 30 mars 2020

Kalle Wrane

Auktoriserad revisor

Företagsstyrning

Sparbank som associationsform kännetecknas av att verksamheten bedrivs utan enskilt vinstintresse. Sparbanken har inga ägare, vilket kommer till uttryck i sparbankslagen som anger att ändamålet för sparbankens verksamhet är ”att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få ta del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med bestämmelserna i sparbankslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse.”

För sparbanker föreligger ingen skyldighet att tillämpa den svenska koden för bolagsstyrning. Med hänsyn till sparbankens karaktär av publikt företag och med en verksamhet som i stor utsträckning bygger på förtroende har utformningen av sparbankens rutiner för styrning och kontroll av verksamheten skett med koden som förebild i tillämpliga delar.

Tillsättning av huvudmän, styrelse, revisorer och verkställande direktör

Som representanter för insättarna har sparbanken 32 huvudmän. Av dessa väljs 5 av Melleruds kommun, 5 av Bengtsfors kommun, 3 av Dals-Eds kommun och 3 av Färgelandas kommun. Återstoden, 16 huvudmän, väljs av huvudmännen.

Uppgifter om de personer som valts till huvudmän i sparbanken och om mandattider för dessa återfinns på sidan 48.

Sparbanksstämman beslutar om tillsättning av styrelse och revisor för sparbanken med ledning av förslag som sparbankens valberedning tagit fram. Valberedningen är sparbanksstämmans organ för beredning av stämmans beslut i tillsättningsfrågor. Valberedningen utgörs av ordförande Andreas Nilsson, Dals-Ed och ledamöterna Reine Dahlman, Mellerud, Carl-Olov Olsson, Färgelanda, Therese Karlsson, Bengtsfors och Robert Olsson, Mellerud. Det är valberedningens uppgift att komma med förslag till ledamöter i styrelsen samt förslag till arvode uppdelat mellan ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter.

Det ankommer på styrelsen att välja styrelseordförande om inte annat beslutas av sparbanksstämman. Likaså utser styrelsen verkställande direktör som under styrelsens intresse ska leda verksamheten i sparbanken.

Styrelsens sammansättning och arbete

Sparbankens styrelse, som utses vid sparbanksstämma, består av 6 ledamöter plus VD. Därutöver ingår 2 personalrepresentanter samt bankens jurist som adjungerad sekreterare. Av styrelsens ledamöter är 4 kvinnor.

Uppgifter om de personer som ingår i sparbankens styrelse och mandattider för dessa återfinns på sidan 49. Upplysningar om ersättningar, förmåner och pensionskostnader inklusive principerna härför avseende styrelsen, VD och ledande befattningshavare lämnas i not 10 till posten Allmänna administrationskostnader i resultaträkningen.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning samt kompletterande interna regler. Dessa reglerar bl.a. rollfördelningen mellan styrelseordföranden och verkställande direktören, frekvensen och formerna för styrelsens sammanträden, rapportering till styrelsen, delegering samt utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete.

Styrelsens ordförande har en särställning inom styrelsen med särskilt ansvar för att styrelsens arbete är väl organiserat och bedrivs effektivt samt för att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ser bl.a. till att styrelsen erhåller tillfredsställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, samt att styrelsen årligen gör en utvärdering av sitt och VD:s arbete. Härutöver gör ordföranden en egen utvärdering genom samtal med övriga styrelseledamöter.

De ärenden som behandlas i styrelsen följer i huvudsak sparbankslagen och styrelsens arbetsordning med kompletterande interna regler. Styrelsens främsta uppgifter, förutom att utse styrelseordförande och VD, är att fastställa sparbankens strategi, verksamhetsplan och prognos inklusive kapitalbehov, följa den ekonomiska utvecklingen, fastställa års- och delårsbokslut, fastställa och ompröva det interna regelverket inklusive bankens policys för verksamheten, behandla kreditengagemang, samt som ett led i styrelsens ansvar för den interna kontrollen och riskhanteringen behandla rapporter härom.

Under 2019 har styrelsen sammanträtt vid 11 tillfällen. Vid styrelsesammanträdena har bl.a. behandlats års- och delårsbokslut, riskanalys, policys inom olika riskområden, verksamhetsplan, kapitalbehov, prognos för kommande år, delegeringsinstruktioner, större kreditengagemang, revisionsrapporter och verksamhetsrapporter. Stina Karlsson har varit sekreterare i styrelsen.

Internrevision

Internrevisionen arbetar på styrelsens uppdrag och granskar sparbankens interna styrning och kontroll. Dess granskning omfattar även att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med interna regler samt utvärderar sparbankens organisation och arbetsprocesser.

Sparbankens direktion

Direktionen fattar beslut i kreditfrågor i enlighet med i delegeringsinstruktion fastställda beslutsramar. Besluten ska protokollföras och rapporteras till styrelsen vid nästkommande möte. I utskottet ingår styrelsens ordförande, vice ordförande samt VD.

Utgående mandatperioder

Huvudmän i tur att avgå är:

Martin Carling, Monica Carmestedt, Agneta Johansson och Carl-Olov Olsson

Styrelseledamöter i tur att avgå är:

Göran Andersson, Camilla Lindblom Fors och Hans-Olov Blom

Huvudmän

I enlighet med bestämmelser som är intagna i sparbankslagen och i sparbankens reglemente finns som företrädare för insättare, i varje sparbank huvudmän som skall övervaka sparbankens förvaltning. I deras uppgift ingår också att utse styrelse för sparbanken.

Sparbankens styrelse består av 9 ordinarie ledamöter, inkl. personalrepresentanter.

Förteckning över sparbankens huvudmän och styrelseledamöter, utvisande deras mandatperioder, framgår av följande uppställning.

Sparbankens huvudmän

	Mandattid tom årssammantr.		Mandattid tom årssammantr.
Valda av Melleruds kommunfullmäktige:		Valda av huvudmännen:	
Berglöv Hermansson, Camilla, Mellerud	2023	Amundsson, Björn, Färgelanda	2022
Dahlman, Reine, Åsensbruk	2023	Andersson, Peter, Ed	2023
Hagman, Thomas, Mellerud	2023	Aronsson, Johan, Ed	2022
Olsson, Siv, Mellerud	2023	Carling, Martin, Ed	2020
Porres, Angel, Mellerud	2023	Carmestedt, Monica, Dals-Rostock	2020
		Eriksson, Kjell, Dals-Rostock	2021
Valda av Bengtsfors kommunfullmäktige:		Gustafsson, Georg, Högsäter	2023
Johansson, Anna, Bengtsfors	2023	Harfouche, Marie Therese, Bengtsfors	2021
Johansson, Nore, Dals Långed	2023	Johansson, Agneta, Mellerud	2020
Jonasson Hesselroth, Annette, Ödskölt	2023	Johansson, Maritha	2023
Jörback, Ulrik, Bengtsfors	2023	Jonsson, Per, Bengtsfors	2021
Othman, Mohamed Amin, Bengtsfors	2023	Karlsson, Therese, Bengtsfors	2022
		Kvantenä, Katarina, Mellerud	2022
Valda av Dals-Eds kommunfullmäktige:		Olsson, Carl-Olov, Saxtorp, Högsäter	2020
Johansson, Eva A, Ed	2023	Olsson, Robert, Mellerud	2021
Nilsson, Andreas, Ed	2023	Sjöberg, Håkan, Mellerud	2023
Theolin, Elisabeth	2023		
Valda av Färgelanda kommunfullmäktige:			
Jonasson, Sirpa, Högsäter	2023		
Melin, Bengt, Högsäter	2023		
Söderqvist, Leif, Bäckefors	2023		

Styrelseledamöter och revisorer

Sparbankens styrelse

Mandattid tom
årssammantr.

Ordinarie Ledamöter:

Jonasson, Daniel, Företagare, ordförande	2022
Andersson, Göran, Köpman vice ordförande	2020
Lindblom Fors, Camilla, Företagare	2020
Olsson, Astrid, Företagare	2022
Blom, Hans-Olov, Företagare	2020
Carlsson, Åke, Fastighetsmäklare	2021
Olsson, Magnus, Bankdirektör	

Personalrepresentanter:

Hedlund, Birgitta, Banktjänsteman	2020
Nordwall, Christina, Banktjänsteman	2021

Sparbankens revisorer

Vald av huvudmännen t.o.m.

verksamhetsåret 2023:

Wrane, Kalle, Auktoriserad revisor, Borås

Suppleant vald av huvudmännen t.o.m.

verksamhetsåret 2020:

Johelid, Rikard, Auktoriserad revisor, Borås